Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1117 — ՈՒՐԲԱԹ 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887 — (Ն. Տ.) 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1887 — 19 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 1305

20 ՓԱՐԱ. (ՄԻՆՉ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Դալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳՐԱՀԱՏՈՒԱԾ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ. (ՄԻՆՉ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱՆԱԼԻՈՒԹԻՒՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	տարեկան	դահեկան արծաթ	160
» »	վեցամսեայ	» »	80
» »	եռամսեայ	» »	40
Դուռսաց »	եւ տեղւոյն		
թղթատարով	տարեկան	» »	240
Դուռսաց համար եւ տեղական			
թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը ստանձնուած է խմբագրութեան վրայ։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ չարուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeay Deirmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՍԵՊՏ. 30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 3 ՀՈԿՏ.)

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ ԷԿԶԱՐԽԻՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մայրաքաղաքիս պուլկար եկեղեցիք, (Թաշճի Թղթակցին տեղեկութեանց նայելով,) պուլկար պաշտօնատարի մը հետ խօսակցելով, ցաւ յայտներ է որ հարկադրուած է պուլկարական արդի կառավարութեան դէմ հակառակորդի երեւոյթ առնուլ։ Ցաւտարաբեր է թէ չահ մը չունի Ռուսիոյ գործիքը լինելու ընդդէմ պուլկար ազգութեան բաղձանաց, որուն կը վերաբերի ինչպէս՝ Մանուցեր է սակայն թէ Թրակիոյ և Մակեդոնիոյ Պուլկարք, որքիւր ուղղակի իշխանութեան ներքեւ են, մեծագոյն հոգածութեան կարօտ են հելլենական ազդեցութեանց դէմ մղեալ պայքարին մէջ։ Զի Պուլկարիոյ եկեղեցական իշխանութիւնք, եւրոպեան մեծ Տէրութեանց դէմ իրենց պայքարին մէջ, անտես կ'ընեն սահմանակից գաւառաց մէջ բնակեալ իրենց ազգակցաց շահերն։ Եկզարքոս կը յայտարարէ թէ «Մակեդոնիոյ Պուլկարներն հելլենական ձուլման «դէմ պաշտպանելուպարտաւորութիւնն «ունենալով, հարկ է որ հետեւիմ «Պուլկարիոյ մասին Բ. Դրան հաւանած «քաղաքականութեան, ապա թէ ոչ՝ «Թրակիոյ և Մակեդոնիոյ երեք միլիոն «Պուլկարք (՝՝) կը կորնչին։ Թուրքիոյ «նկատմամբ հաշտ և հլու ընթացք մը «միակ միջոցն է հարուածելու հելլենութեան եօթնգլխեան վիշապը։ Զի «այժմ մեք Պուլկարքս ո՛և է առանձնաշնորհում, դիւրութիւն, կամ ո՛և է «կրգոյժ պաշտպանութիւն չունինք։ Այսպիսի քաղաքականութիւն մը մեր կողմէ անհրաժեշտ է՝՝ Վեհ. Սուլթանին «հաճոյ լինելու համար, որպէս զի շնորհէ «ուրիշ պաշտպանութիւն պուլկար ե«պիսկոպոսներուն, և որպէս զի Թրա«կիոյ և Մակեդոնիոյ պուլկար կղերը «պէտք եղած ազդեցութիւն ունենայ «Կառավարութեան մօտ՝ ժողովրդեան «պէտքերն հոգալու համար։»

Պերլին, 2 հոկտ.

Թուրքահպատակ հրոմախումբ մը յարձակեցաւ Քրալեէվոյի սերպ գիւղին վրայ, և երկու մարդիկ սպաններէ և քանի մը մարդիկ ալ վիրաւորելէ յետոյ, կողոպտեց քանի մը տուներ։ Թուրք ոստիկաններ, հրացաններուն ձայնն առնելով, սահմանագլխէն անցան, և ի փախուստ դարձուցին աւազակները։

Սերպիոյ պատերազմական Նախարարն հրամայեց որ պահեստիք զէնքի տակ առնուին, հոկտ. ամսուն մէջ զինավարժութիւն ընելու։

—Մարբիւրգ, 2 հոկտ.

Մարբրգի սպանիական դեսպանն աճապարանօք մեկնեցաւ Մատրիտ՝ իւր պաշտօնավայրն ի Թանճէր երթալու։ Երեկ առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Մարոքի Սուլթանին վիճակն յոյժ ծանրացած է։ Նորա յաջորդը 19 տարեկան է միայն։ Սպանիական կառավարութիւնը լրջօրէն կը խորհի այն խառնաշփոթութեանց վրայ որք կրնան ծագիլ ի Մարոք՝ Սուլթանին մահուան պատճառաւ։ — (Նորագոյն հեռագիր մը ծանոյց թէ Սպանիոյ կառավարութիւնը զօրախումբ մը կը պատրաստէ, ի հարկին Մարոք ղրկելու համար։)

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին, 2 հոկտ.

Պիզմարք Իշխանին երեց որդին գընաց մինչեւ Պիւլսը, (Համպուրկէ ի Պերլին երկաթեայ գծին վրայ քաղաք,) դեմաւորելու իտալեան Նախարարապետն՝ զՊ. Քրիսպի, որուն հետ այսօր պիտի երթայ Ֆրիտրիխսրուհէ, ուր Պ. Քրիսպի պիտի տեսակցի Պիզմարք Իշխանին հետ։

—Պերլին, 2 հոկտ.

Բէյտէլէ Զայտէն կ'ըսէ թէ Պ. Քրիսպիի այցելութիւնն առ Պիզմարք Իշխան նոր երաշխաւորութիւն մ'է վասն պահպանման այն պայմանագրական դաշնադրութեան զոր Կեդրոնական Եւրոպոյ Տէրութիւնք կնքած են, և հետեւապէս վասն պահպանման խաղաղութեան։

Անցեալ չորեքշաբթի Հէրպէրդ Պիզմարք Կոմսը դիւանագիտական հացկերոյթի մը տուաւ ի պատիւ իտալեան դեսպան Լօնէյ Կոմսին, որ Պ. Քրիսպիի դալստեան սպասելով, սովորական արձակուրդը չէր առած այս տարի։

—Վատիկանէն ներշնչուող Հռոմի ֆրանսերէն թերթ մը կը գրէ ի մասին Պ. Քրիսպիի ուղեւորութեան ի Ֆրիտրիխսրուհէ։

«Կը լսենք թէ Պ. Պիզմարք Վատիկանին և իտալեան Կառավարութեան ներկայացնել տուեր է որոշ առաջարկներ ի լուծում Պապութեան և իտալեան Տէրութեան խնդրոյն։ Խորհրդապահութիւնը մեր վրայ պարտ կը դնէ առ այժմ աւելի բան մը չգրել այս մասին։ Պիզմարք Իշխանին այս առաջարկութեանց հետեւանօք, հարկ եղաւ որ Պ. Քրիսպի երթայ տեսնէ Ումպերդօ թագաւորն, որ արտօնեց զնա երթալ խորհրդակցիլ Պիզմարք Իշխանին հետ։ Պ. Քրիսպիի Ֆրիտրիխսրուհէ երթալը միջազգային շատ մեծ կարեւորութիւն ունի։»

—Աւասիկ Պիզմարք Իշխանին կարեւոր հեռագիրն առ Պ. Քրիսպի, ի պատասխան շնորհաւորական հեռագրոյն զոր իտալացի Նախարարապետը ղրկած էր, գերման Նախարարապետին պաշտօնավարութեան քսան և հնգամեակին առթիւ։

«Ձակառագրի և միջազգային դերակատարութեան մասին զարմանալի «նմանութիւններ ունին մեր երկիրք, (Գերմանիա և Իտալիա,) «որք ժԹ «դարու երկրորդ կիսուն մէջ կազմակերպուած են։ Շատ բարեբախտ եմ «որ այնչափ պատուաւորական խօսքեր «կ'ուղղուին առ իս ձեր կողմէ, որ լիո«վին արժանի էք կառավարելու ձեր «երկիրն։

«Այս իրողութիւն լաւագոյն յոյսեր կուտայ ինձ ի պահպանում յաջողութեան բարեկամութեան որով միացեալ են Գերմանիա և Իտալիա, և երկորին փառաւոր վեհապետական «տունք որք կը վարեն այս երկրաց ճակատագիրը։»

Բրաքսէլ, 2 հոկտ.

Էտիմպուրկի Դուքսն ու Դքսուհին, Վալլէսի Իշխանն որդի ձօրճ Իշխանն և քաղաքական գործակալ Պ. Գէյրինկ այս առաւօտ գնացին Զեռնակորպի մայրաքաղաքը, Զէդինեէ։

—Վիեննա, 3 հոկտ.

Ցունաստանի թագաւորն, որ ի Վիեննա կը գտնուի, ընդունեց զկոմս Քալնոքի, և մէկ ժամ խօսակցեցաւ։ Երեկոյ թագաւորը տակաւին երկու երեք օր Վիեննա կը մնայ։

—Լայբիչ, 3 հոկտ.

Պուտական դաւանանութեան ազատաւ Անիշխանական Վէմէի դէմ բացուած դատն սկսաւ։ Դատավարութիւնը դռնփակ տեղի կունենայ։

—Ցեյտ Նէյ կը կարծէ թէ Բեգերսպուրկի մէջ դեսպանախորհուրդ մը պիտի դումարի պուլկարական խնդրոյն կարգադրման համար։

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

Ս-ֆէ-, 3 հոկտ.

Պուլկար կառավարութեան անդամք հաստատ մտադրութիւն կը յայտնեն չընդունելու ո՛չ մէկ կարգադրութիւն ի մէջ Տէրութեանց, որ պաշտօնական կամ ճնշողական հանգամանք մ'ունենայ Պուլկարիոյ համար։

Հավասի Թղթակիցը Թուրքիոյ առաջարկութեանց նկատմամբ պուլկար կառավարութեան կարծիքն Հաստատելով, հետեւեալ պատասխանն առեր է.

«Թուրքիա առաջարկէ Ռուսիոյ՝ օսմանեան պատուիրակ մը կցել ռուս պատուիրակին, և պահել արդի նախարարութիւնը, կամ ամեն կուսակցութենէ խառն նախարարութիւն մը կազմել։ Թուրքիոյ գերիշխանական իրաւունքները կ'արտօնե՞ն զինք այս եղանակաւ կարգադրելու մեր գործերս, այս աստիճան միջամտելու մեր գործոց։ Զենք կարծեր։ Ուստի, սկզբամբ, իրաւունք ունինք խաղաղապէս, կամ ուրիշ կերպով, մերժելու երկրին վարչութեան միջամտելու ամեն փորձ։ Ընել չենք ուզեր թէ մեզ տրուած խորհրդոց չպիտի անսանք։ Մեր որոշման ազատութիւնը պահելով, կրնանք քննել խնդրոյն երկու կողմերն ալ։ Բայց բընութեամբ զինանիլ յանձն չենք առնուր։

—Թղթակիցը կը հարցունէ թէ արդի նախարարութիւնը պահելով հանդերձ Ֆերտինանտ Իշխանը զոհելու (հրաժարեցնելու) առաջարկն ի՞նչպէս պիտի ընդունուի։

—Կը պատասխանեն Նախարարք. «Ի՞նչպէս կարելի է որ բաժնենք պուլկարական դատն այն Իշխանին դատէն զոր պուլկար ժողովուրդն ինք ընտրած և կանչած է։ Մեք համերաշխ ենք Իշխանին հետ և համերաշխ պիտի մնանք մինչեւ վերջը։»

—«Ուրեմն, պիտի դիմադրէ՞ք բընաղատական միջոցներուն որք կրնան գործ դրուիլ ձեզ դէմ՞։»

—«Հաստատապէս որոշած ենք։»

(Ֆոր ոէ- Պ-ֆ-ր)

Սոֆիա, 1 հոկտ.

Ֆերտինանտ Իշխան գնաց Զարիպրոտ, ուր աչքէ պիտի անցունէ երկաթուղւոյ շինութիւնները, զորս փութով ի գլուխ հանել կ'ուզուի։ Իշխանին կ'ընկերանան Պ. Պ. Նայեւիչ, Մգոյլով, Մգրանսքի և Սդամպուլով, որ երէկ Սամաքովէ վերադարձաւ։ Նոր Սոպրանյէն պիտի դումարի հոկտ. 25ին, որ Սահմանադրութեան որոշած թըւականն է։

—Սոֆիա, 1 հոկտ.

Սոֆիայի գերմանական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Թիլման առաջիկայ երկուշաբթի կը մեկնի։

Յաջորդ շաբաթուն եցաւ Պ. Մանդովի, երբու կառավարիչ Ռուսճուգի։ Գաւառին գործերը կը վարէ Պ. Մանդովի բարեւղարն, որ նորա կամաց գործակատարն է։ Պ. Մանդով ինքն ալ Ռուսճուգ վերադարձաւ։

Պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պ. Մանդով «իւր խնդրանօք» արձակուած է պաշտօնէն, մինչ Գերմանիոյ գոհացում տալու համար Պուլկար Կառավարութեան կողմէ ղրկուած ծանուցագիրը կ'ըսէր բացորոշապէս թէ Պ. Մանդով պաշտօնէն եղած է։

—Փէշդէ, 1 հոկտ.

Փիլիպէի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Ռուասէ ֆրանսական Կառավարութենէն ստացաւ «անսահման արձակուրդ մը։»

Ֆրանքօ-գերմանական նոր խնդրոյն նկատմամբ, երեկի Սուրհանդակաւ առնուած բարիզեան լրագիրք գոհութեամբ կը ծանուցանեն թէ գերմանական դեսպան Պ. Մինդէր ներկայանալով Պ. Ֆլուռէնսի, յայտարարած է թէ «գերման Կառավարութիւնն, որ առաջին օրէն ցաւ յայտնած էր սահմանագլխի դէպքին առթիւ՝ եթէ ֆրանսական գործակալաց պատմածին պէս է իրողութիւնն, այժմ ինքնաբերաբար կընդունի թէ պարտաւոր է վճարել Պ. Գրենեսսի այրուն դրամական հատուցում մը, որոյ քանակութիւնն յետոյ պիտի որոշուի, պաշտօնական քննութեան ելից հետեւեալ»։

Պ. Մինդէր այս յայտարարութեան կցած է ո՛չ նուազ կարեւոր յայտարարութիւն մ'եւս, որով գերման Կառավարութիւնն յանձն կ'առնու միջոցներ ի գործ դնել՝ սահմանագլխի վրայ գործոց ձգտեալ և կծու վիճակն ամոքելու համար։

Բաֆիան զինուորը դատի պիտի ենթարկի։

Իսկ Պ. տը Վանժէն, վիրաւորեալ ֆրանսացի սպան, (որ արդէն բարեկեցիկ ընտանիքի մը կը վերաբերի), յայտարարած էր առաջին օրէն թէ ո՛և է դրամական փոխարինութիւն չընդունիր։

Բարիզի գլխաւոր լրագիրք դոհ են գերման Կառավարութեան ընթացքէն, զոր Գերմանիոյ համար դովելի կը համարին, և Ֆրանսայի համար՝ պատուաբեր։

Մինչ Իտալիա և Գերմանիա կը մտերմացնեն իրենց բարեկամական յարաբերութիւնները, միւս կողմէ Ֆրանսա և Ռուսիա առիթ չեն փախցներ ֆրանքօ ռուս նորահաստատ բարեկամութիւնը զօրացնելու։

Բեգերսպուրկի Քաղաքապետ Պ. Վլխաչէվ Բարիզ գնաց, և պատուով ընդունուեցաւ Բարիզի քաղաքային վարչութեան կողմէ։ Տքդ. Շաուն, գերնախագահ քաղաքային խորհրդոյ, սա խօսքերով բարի գալուստ մաղթեց նմա։

«Պարոն Քաղաքապետ, — Բարիզի Քաղաքային խորհրդոյ դիւանն, ի բացակայութեան խորհրդոյն, բարեբաստ է ողջունելով Բեգերսպուրկ քաղաքին առաջին պաշտօնեայն, Բարիզ քաղաքը չի կրնար մոռնալ համակիր զգացումները զոր Ռուսիա բազմիցս արտայայտած էր մեր երկրին։ Բարիզ չանգիտանար թէ այդ զգացմունք ծնած և զարգացած են ի Բեգերսպուրկ, Հիւսիսի այդ Բարիզին մէջ, ուր ժողովրդոց եղբայրացութեան դաղափարք ա՛նչափ կենդանի են։ Բարի եկաք ի մեզ, Պարոն Քաղաքապետ։ Եւ երբ մեկնիք մեզմէ, կ'ազաչենք որ հաղորդեք Բեգերսպուրկի ժողովրդեան, որպէս և ռուս ազգին, Բարիզի եղբայրական զգացմանց արտայայտութիւնն, որ բովանդակ Ֆրանսայի զգացումներն են ապաքէն։»

Բեգերսպուրկի Քաղաքապետը պատասխանեց

«Շատ երախտապարտ եմ Դիւանի Նախագահին և անդամոց՝ սիրալիր ընդունելութեան համար որով կը պատուեն զիս։ Զայս կը վերագրեմ ա՛յն երկուց քաղաքաց փոխադարձ համակրութեան, որոց ներկայացուցիչներն ենք։ Պարտաւորութիւնս պիտի լինի Բեգերսպուրկի քաղաքային խորհրդոյն անդամներուս հաղորդել այն զգացումներ զոր արտայայտեցին Բարիզ քաղաքին ներկայացուցիչները։»

Վիլհէլմ կայսեր բարձր միջամտութեան կը վերագրուի ֆրանքօ-գերմանական սահմանագլխի նոր խնդրոյն շուտափոյթ կարգադրութիւնը։

—Լոնտոնի նոր Քաղաքապետին ընտրութիւնն այս օրերս կատարեցաւ։ Նորընտիր Քաղաքապետը, Պ. տը Բէյսէր, ընիկ Պելժ, բայց Լոնտոնի մէջ հաստատուած և Լոնտոն քաղաքին յատուկ պաշտօններ վարած պատուաւոր և մեծահարուստ կաթոլիկ մ'է։ Անգլիոյ Բողոքականութիւն ընդունելէն ի վեր առաջին անգամ է որ կաթոլիկ մը Լոնտոնի Քաղաքապետ կ'ընտրուի։ Լոնտոնի Քաղաքապետը պարտի կեցիկ ընտանիքի մը կը վերաբերի), յայտարարած էր առաջին օրէն թէ ո՛և է դրամական փոխարինութիւն չընդունիր։

Բարիզի գլխաւոր լրագիրք դոհ են գերման Կառավարութեան ընթացքէն, զոր Գերմանիոյ համար դովելի կը համարին, և Ֆրանսայի համար՝ պատուաբեր։

Մինչ Իտալիա և Գերմանիա կը մտերմացնեն իրենց բարեկամական յարաբերութիւնները, միւս կողմէ Ֆրանսա և Ռուսիա առիթ չեն փախցներ ֆրանքօ ռուս նորահաստատ բարեկամութիւնը զօրացնելու։

Բեգերսպուրկի Քաղաքապետ Պ. Վլխաչէվ Բարիզ գնաց, և պատուով ընդունուեցաւ Բարիզի քաղաքային վարչութեան կողմէ։ Տքդ. Շաուն, գերնախագահ քաղաքային խորհրդոյ, սա խօսքերով բարի գալուստ մաղթեց նմա։

«Պարոն Քաղաքապետ, — Բարիզի Քաղաքային խորհրդոյ դիւանն, ի բացակայութեան խորհրդոյն, բարեբաստ է ողջունելով Բեգերսպուրկ քաղաքին առաջին պաշտօնեայն, Բարիզ քաղաքը չի կրնար մոռնալ համակիր զգացումները զոր Ռուսիա բազմիցս արտայայտած էր մեր երկրին։ Բարիզ չանգիտանար թէ այդ զգացմունք ծնած և զարգացած են ի Բեգերսպուրկ, Հիւսիսի այդ Բարիզին մէջ, ուր ժողովրդոց եղբայրացութեան դաղափարք ա՛նչափ կենդանի են։ Բարի եկաք ի մեզ, Պարոն Քաղաքապետ։ Եւ երբ մեկնիք մեզմէ, կ'ազաչենք որ հաղորդեք Բեգերսպուրկի ժողովրդեան, որպէս և ռուս ազգին, Բարիզի եղբայրական զգացմանց արտայայտութիւնն, որ բովանդակ Ֆրանսայի զգացումներն են ապաքէն։»

Բեգերսպուրկի Քաղաքապետը պատասխանեց

«Շատ երախտապարտ եմ Դիւանի Նախագահին և անդամոց՝ սիրալիր ընդունելութեան համար որով կը պատուեն զիս։ Զայս կը վերագրեմ ա՛յն երկուց քաղաքաց փոխադարձ համակրութեան, որոց ներկայացուցիչներն ենք։ Պարտաւորութիւնս պիտի լինի Բեգերսպուրկի քաղաքային խորհրդոյն անդամներուս հաղորդել այն զգացումներ զոր արտայայտեցին Բարիզ քաղաքին ներկայացուցիչները։»

Վիլհէլմ կայսեր բարձր միջամտութեան կը վերագրուի ֆրանքօ-գերմանական սահմանագլխի նոր խնդրոյն շուտափոյթ կարգադրութիւնը։

—Լոնտոնի նոր Քաղաքապետին ընտրութիւնն այս օրերս կատարեցաւ։ Նորընտիր Քաղաքապետը, Պ. տը Բէյսէր, ընիկ Պելժ, բայց Լոնտոնի մէջ հաստատուած և Լոնտոն քաղաքին յատուկ պաշտօններ վարած պատուաւոր և մեծահարուստ կաթոլիկ մ'է։ Անգլիոյ Բողոքականութիւն ընդունելէն ի վեր առաջին անգամ է որ կաթոլիկ մը Լոնտոնի Քաղաքապետ կ'ընտրուի։ Լոնտոնի Քաղաքապետը պարտի ներկայ գտնուիլ քանի մը մեծ առիթներու մէջ Անկլիքան եկեղեցւոյ պաշտամանց. և Պ. տը Բէյսէր յայտարարեց թէ ինք՝ իբրեւ Լորտ-Քաղաքապետ՝ մէկ կրօն միայն պիտի ճանչէ՝ Անգլիոյ պաշտօնական կրօնքն, Անկլիքանութիւնն։

—Անգլիոյ «Բողոքական Դաշնակցութիւնն» որոշեր է առաջիկայ տարի ծանել Անգլիոյ Թեղափոխութեան երկրորդ հարիւրամեակն, և Անգլիոյ վրայ կաթոլիկ Սպանիոյ զրկած Արմատային (մեծ նաւատորմին) կորստեան երրորդ հարիւրամեակն, երկու դէպքիր որք մեծապէս նպաստած են Բողոքականութեան վերջնական հաստատման յԱնգլիա։

—Բուռն հրդեհ մը ի մոխիր դարձուց Կերսոն քաղաքին մէկ մեծ մասն, (Հարաւային Ռուսիա)։ 200 ընտանիքներ անպատսպար մնացած են։ Ժամանակէ մ'ի վեր քաղաքին կառավարիչն անսորգիր Նամակներ կառուցեր, ծանուցանող թէ քաղաքը կրնկի պիտի տրուի, եթէ գործ չտրուի գործաւորներուն։ Հրդեհը ծագած վայրկենին, դիտուեցաւ որ Ջրոյ ճամբայներն ևս խանգարուած էին, որովհետեւ չի կար կրակը մարելու համար։

Յայտնի է թէ անցեալ տարի ռուս Կառավարութիւնն նոր օրէնքով որոշեց ռուսական լեզուի գործածումը պաշտօնապէս հաստատել Ռուսիոյ գերմանական նահանգներու համար կրթարանաց և պաշտօնատուներու մէջ։ Մինչդեռ ցայն վայր դատական և այլ պաշտօնատուներ իրենց գրաւոր և բերանացի գործերը կը կատարէին գերմաներէն, և բարձրագոյն դպրոցներն ու համալսարաններն եւս կը գործածէին գերմաներէն։ Իւր նոր օրէնքով ռուս Կառավարութիւն մնծիր այս ամեն արտօնութիւն, այլ պատճառաւ բաւական երկար ժամանակէ ի վեր ընդհանուր յուզում կը տիրէ գերմանական նահանգաց մէջ։ Ռուսկ Կուրիէրի Թղթակիցը կը գրէ թէ կառավարութեան սոյն կարգադրութեան պատճառաւ Գերմանացիներն չատ տեղ փակած են իրենց վարժարաններն և կը շարունակեն փակել։

—Երկար ժամանակէ ի վեր բանտերու վիճակի բարեփոխման խնդիրն ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ եղած էր թէ մամուլի և թէ պաշտօնական շրջանակի մէջ, այնպէս որ Կառավարութիւնն հարկ զգաց բարեփոխել բանտերու վիճակն։ և ձեռնարկեց նոր բանտ կարգադրութեանց։ Բան նոր կարգադրութեան 1,228,350 ռուբլի յատկացում պիտի լինի բանտերու ծախսուց համար։

—Ռուսական լրագիրներն առ հասարակ մեծ գոհունակութիւն կարտայայտեն այն առթիւ որ տեսակցութիւն տեղի չունեցաւ Վիլհէլմ Կայսեր և Ալեքսանդր Կայսեր միջեւ։ այդ լրագիրներ կը յաւելուն թէ այդու Ալեքսանդր Կայսրը բացորոշապէս ցոյց կուտայ թէ այլ ևս ռուսական քաղաքա-

---

—)(62)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԹԵՌԷԶ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՖԻՆԱԼԵՆԴԻՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Գ.

Այս ամբաստանութիւն ծանրելի երեւցած էր Ժան-Մառգի. վերջին միայն պիտի հասկնար թէ ո՞րքան ծանր էր այն։

Հետեւաբար հանդարտ տրտով վերադարձաւ իւր բնակարանն եւ Սամսոնի պատմեց երեկոյեան եղելութիւնները։

Սամսոն չատ յուզուեցաւ, Ժան-Մառգէն աւելի յուզուեցաւ ի լուր այս յայտնութեանց։

—Ինչ չահ ունէր Նադիվէլն սպաններու, կ'ըսէր։

—Ի՞նչ գիտնամ ես ի՞նչ փոյթ ինձ։ Մեզ հետ ի՞նչ վերաբերութիւն ունի այս գործն։

Թէռէզ միայն այդ երեկոյ տեղեկութիւն չատացաւ եղելութեան մասին։

Ժան-Մառգ ննջից առանց վրդովման, և իւր երազին մէջ, ինչպէս ամեն երազներուն մէջ, տեսաւ միշտ մտախոհ եւ տրտմագգեաց դէմքն մանկամարդ աղջկան զոր ծածկաբար կը սիրէր։

Հիմակ որ երկու եղբայրներն եւ Թէռէզ միմեանց մօտ կ'ապրէին, օրը քանի մ'անգամ կը տեսնէին զիրար։

Հէպ երիտասարդն անդուլ կը նկրտէր Թէռէզի աչաց առջեւ ակնյայտ ցոյց տալու Սամսոնի մեծ բարեմասնութիւններն, ազնուութիւնը, սրտին բարութիւնն, եւ երբ Թէռէզի աչերն իրեն աչաց կը հանդիպէին, իւր ակնարկին գորովալիր պաղատանօք եւ անչեղելի հաստատամտութեամբ կը յիշեցնէր նմա իւր խոստումն, կուտար նմա հարկ եղած զօրութիւնն որպէս զի անսասան մնայ։

Կը ջանար անտարբեր մնալ նորա առջեւ, այն ատեն միայն ուրախ լինելով երբ զուարթութիւն կը կարդար Սամսոնի դէմքին վրայ։ այլ ինչ ջանքեր ալ ընէին, անհնար էր իրենց սքօղել այն փոփոխումներն զոր այդ օրինակ եւ այդքան տժգանելի մարանչումներ կը բերէին իրենց դիմաց վրայ։

Ժան-Մառգ միշտ տխուր էր, կամ տրտում ու լռին, կամ տենդահար եւ խլ կերպով զուարթ։

Թէռէզ, նոյնպէս գժգոյն եւ տենդահար, նիհարցած էր։ իւր աչերը խոռոչացած էին եւ սեւաթոյր լայն շրջանակով մը պատած։ իւր դիմագծերը փորուած և պարտասած էին։ ծերացած կ'երեւէր, երբ ինքնինքը չբռնէր, իւր բոլոր դէմքն—եւ մինչեւ իսկ ժպիտը, տարօրինակ, բռնագրաւիչ, —կ'արտայայտէր անուժելի տխրութիւն մը։

Աւաւաւուն, արշալոյսին,—հաղիւ երեկու երեք ժամ կար որ Ժան-Մառգ քնացած էր,—ուժգնութեամբ զարկին իւր սենեկին դրան։

Ժան արթնցաւ, սակայն կարծեց թէ սխալ լսած էր։

Նորէն զարկին եւ դաժան ձայն մը, ձայն մը որ անծանօթ էր իրեն, երկիցս գոչեց։

—Բացէ՛ք, յանուն օրինաց։

Ժան-Մառգ աչերը չրեց, երեւակայելով որ երազի մը խաղալիկ է, յետոյ յանկարծ յիշեց առջի իրիկուան դէպքերը։

—Է՛հ, լա՛ւ, մրմնջեց անկողնէն վար ցատքելով եւ փութանակի հագուելով, կը մոռնայի թէ մարդասպան մ'եմ։ . . . Դերս կ'սկսի՞ . . . Գրաւ կը դնեմ որ ոստիկաններն են։

Եւ գնաց բացաւ դուռը։

Զէր սխալած։

Արդարեւ Սալպրիէն երկու ոստիկաններ էին, ընկերակցութեամբ Ռոմանդէի հարցաքննիչ դատաւորին եւ սորա գրագրին։

Այս վերջին երկուքը ներս մտան. ոստիկանները դուրսը մնացին, դրան երկու կողմերը։

Դատաւորը քառասուն տարեկանի մօտ անձ մ'էր, Տը Վլոռա անուամբ, լուրջ եւ բարեհամբոյր՝ թէեւ քիչ մը ցուրտ դէմքով։ Իւր նրբագնին նայուածքը ծածկուած էր կապարակ ակնոցի մը ետեւ։ Դէմքն երկայն, նիհար եւ փայլուչ էր, ճակատը ճաղատ։ Հմանկրելի երեւոյթ մ'ունէր։

Թեթեւ բարեւ մը տուաւ, առանց նայելու։

—Պ. Ժան-Մառգ, հարցուց։

—Ես եմ, պարոն . . . Կը ներէք անյարմար կացութեանս . . . իսկ որ կ'սպասէի ձեր այցելութեան, բայց ոչ այսչափ կանուխ . . .

Դատաւորը չմարած երեւցաւ եւ երիտասարդին նայեցաւ ակնոցներուն վրայէն։

Ցետոյ ըսաւ, յամր ձայնով մը.

—Կ'սպասէի՞ք այցելութեանս։

—Անշուշտ։ Գիտէի թէ ձեւակերպութեան համար պիտի գայիք ասա։ Երէկ իրիկուն խնացայ թէ մարդասպանութեան ամբաստանութեան ներքեւ էի։ Զոհն ինքն անձամբ ամբաստանած լինելով զիս, ապահով էի թէ դուք եւս պիտի խնայիք եւ հետեւաբար պիտի հարցադրուիք հարցաքննել զիս . . . Եթէ կարենայի, թոյլ չէի տար որ մինչեւ հոս գալով անհանգիստ լինիք ինձ համար։

—Լա՛ւ, պարոն, լա՛ւ, ըսաւ դատաւորը չարութեամբ։

Եւ խօսքն ուղղելով դրագրին, որ աչերն յառած էր Ժան-Մառգի վրայ.

—Պարոն Բիդոնուա, հանեցէք գրելու պատրաստուիլ։

Պ. տը Վլոռա նախ սկսաւ սովորական հարցումներէն.

—Ձեր անունը, մականունը, բնակութիւնը, արհեստը, ծննդեան տեղը, տարին։

Ժան-Մառգ տխուր ժպիտ մ'ունենցաւ։

—Ա՛ւաղ, պարոն, այդ հարցմանց ոչ միայն կրնամ պատասխանել։ Մէջ անունս գիտեմ եւ ո՛չ մականունս։ Ժան-Մառգ կը կոչեն զիս։ Բնակարան ունի՞մ։ Ոչ, քանի որ գործարանս այրած է։ Արհեստս ունի՞մ։ Ոչ, քանի որ կործանած եմ եւ վերականգնելու ալ միջոց չունիմ գրեթէ։ Մինդավայրս անծանօթ է ինձ։ Մոռցած են զիս։ Ուրիշ տեղեկութիւն չունիմ ձեզ հաղորդելիք։

—Ի՞նչ տեսակ յարաբերութիւն ունէիք Նադիվէլի հետ։

—Շատ ցուրտ։ Իրեն դէմ գժգոհ լինելու չատ պատճառներ ունէինք։

—Ձեր կործանման պատճառը նա չէ՞։

—Այո՛։ Կը տեսնեմ որ տեղեակ էք գործին։

—Թերեւս։ Սակայն կ'ուզեմ որ պատմէք ինձ թէ ինչ պատահած է ձեր միջեւ յորմէ հետէ Նադիվէլ եկաւ հաստատուեցաւ դատարանի մէջ։

Ժան-Մառգ բարեհաճութեամբ հնազանդեցաւ եւ պահանջուած բոլոր մանրամասնութիւնները տուաւ, պատմելով թէ Նադիվէլ ի՞նչ միջոցներով ջանացած էր կործանել Պոմիէրի գործարանը։

—Այնպէս որ, ըսաւ դատաւորն երբ երիտասարդը խօսքն աւարտեց, կուզուս էիք իրարու հետ։

—Կրնայի՞ք բարեկամ լինիլ մարդու մը որ մեզ դէմ կը գործէր այնքան խարդախ միջոցներով։

—Ցս կարծիք չեմ յայտներ, իրողութիւնը կը հաստատեմ, դէպքեր կը փնտրեմ։

—Դէպքերը պատմելի ձեզ։ Հիմա տեղեակ էր ամեն բան։

—Թշնամանեցիք Նադիվէլը։

—Թշնամանքն անոր կողմէն կուգար . . . Երկար ատեն համբերեցինք։ Լիրը եւ կոպիտ էր նա։ Կարծես թէ դիտամբ կը դրդէր զմեզ որ յիմարական բան մ'ընենք։

—Բանի մ'անգամ սպառնալիքներ ըրեք նոա։

—Չեմ յիշեր։

—Առաջին անգամ ըսեր էք Դեմիկոլէ բարապանին առջեւ. «Եթէ սնանկանանք, վրէժխնդիր պիտի լինիմ։ Նադիվէլի ըրածը վատութիւն է։ Ինք այն ձեռքն է որ ի գործ կը դնէ մեզ դէմ ծրագրուած մեքենայութիւն մը։ Եթէ դլխուն չհանիմ, ձեռքը պիտի հարուածեմ։»

Ժան-Մառգ անմիջապէս չդատապարտեց։

Անորոշ եւ խորհրդաւոր ափոխում մը կը յուզէր իւր միտքը։

Խորհեցաւ յանկարծ թէ խաղ մը չէր այս ամբաստանութիւնն որ այնքան ծանրելի երեւցած էր իրեն, եւ թէ, հանգամանք մարդասպանութենէն ի վեր անցած կարճ ժամանակին, կը յեւուր այնպիսի նշաններու, բառերու վրայ որք կրնային դէշ մեկնուիլ, թէ թշնամիներ անտարակոյս իրենց յիշողութեան մէջ պահած էին զայնս եւ իրեն դէմ կը դարձնէին այժմ...

—Խօսքերս չեմ արձանագրած, ըսաւ ի վերջոյ, եւ չեմ գիտեր թէ արտասանած եմ ադնը։ Ամեն պարագայի մէջ կարելի է այդ։ Սիրդամբ չեմ ժխտեր ադնը։ Այդ միջոցին արդարեւ չատ յուզեալ էի։

(Շարունակ.)

կանութիւնն կը թօթափէ գերմանական քաղաքականութեան ազդեցութիւնն։ Ռուսական ազգն մասնաւորապէս և համայն սլաւականութիւնն ընդհանրապէս չատ գոհ և ուրախ են Զարին սոյն ընթացքէն, և Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ Սլաւներն, կը յարեն յիշեալ թերթերն, այսուհետեւ աւելի աղատ պիտի լինին գերմանական ցեղի ճնշումներէն։ «Դարաւոր պատմութիւն բազմաթիւ փաստերով ապացուցած է մեզ թէ, գերմանականութիւնն սլաւականութեան ոխերիմ թշնամին է և միշտ ջանադիր է եղած իւր մէջ ձուլել զայն. հետեւաբար, սոյն ակներեւ իրողութենէ յետոյ, հարկ անհրաժեշտ է մեզ առ յաւէտ իսոյս տալ գերմանական կառավարութեան ամեն տեսակ բարեկամութիւններէն։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովը թէեւ ինիստ հրաւիրեալ էր երեկ ի Պատրիարքարան, սակայն ժողովականաց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ նիստը տեղի չունեցաւ։

Հանգուցեալ Կոստանդ էֆէնտի Կոստանդեանի յուղարկաւորութիւնը փառաւոր հանդիսիւ կատարուեցաւ երեկ ժամ չորսուկէսին, ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի։ Յուղարկաւորութեան կը նախագահէր Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ, շուրջն ունենալով զԳեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ, Գեր. Վահրամ Եպիսկոպոս Մանկունի և բազմաթիւ վարդապետք ու քահանայք։

Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր կողմէ, Գեր. Փոխանորդ հայրն՝ իբր ազգիկ՝ ներկայ էր յուղարկաւորութեան։

Եկեղեցին լցուած էր խուռն բազմութեամբ պատուաւոր ազգանոց և օտարազգեաց։ Դատական նախարարութեան կողմէ ներկայ էր խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտի. յուղարկաւորաց մէջ կը նշմարուէին նաեւ Վսեմ. Նէճիպ փաշա ու Տիկինն, Վսեմ. Սիմոն պէյ Մաքսուտեան, Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի և այլ բարեկամք հանգուցելոյն, պետական պաշտօնատարք։ դատական պաշտօնեայք և այլք։

Դամբանականը խօսեցաւ Գեր. Նար-Պէյ Սրբազան որ յիշեց հանգուցելոյն մատուցած ծառայութիւններն առ Պետութիւնն և առ Ազգն և ըսաւ թէ Կոստանդ էֆէնտի թէև կարճատեւ կեանք մ'ունեցաւ, սակայն երկար կենաց ապրողի մը չափ արդիւնաւոր ապրեցաւ։

Յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց, դագաղն, որ ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով, հանդիսիւ հանուելով եկեղեցիէն Շիշլի գերեզմանատունը տարուեցաւ, ուր մարմինն ամփոփուեցաւ Կոստանդեան ընտանեաց դամբարանին մէջ։

Ինչպէս կ'երեւի այս աւուր պաշտօնաթաչխութեան ցուցակին մէջ, գոհութեամբ կը յայտնենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Տիգրանակերտի երեւելի ազգայիններէն և տեղւոյն Խտարէի ժողովոյ անդամ Մինասեան Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտիի։

Թարգէ եւս մասնաւոր գոհունակութեամբ ծանուցած է այս պատուաւոր շնորհումը։

Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ նուիրեալ Ս. Գէորգայ պատկերն, որոյ օծումն յառաջիկայ կիւրակի օր պիտի կատարէ Ս. Պատրիարք հայրն, գծուած և նուիրուած է կեսարացի Գէորգ աղա Պ Գալֆեանի կողմէ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ

Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուած՝

1. Տ. Միհրան Յարութիւն Գալֆեան գօմիսիօներ Գուզկունճուք (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Զարուհի Յակոբ Զարադեան Իսմոլէյ։

2. Կեսարացի Տ. Գրիգոր Մկրտիչ Գալայճեան փաստաբան Գում-գարու (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Կեսարացի Օր. Երմոնէ Սինեքերիմ Պալեան Գում գարու։

3. Տ. Կարապետ Յարութիւնեան պամաճի Լանկա պարտէզ (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Իսկուհի Յակոբեան Նշաներ։

4. Տ. Կարապետ Յակոբ Շէրէմէտեան գազաներ Խասգիւղ (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Կալինիէ Աստուածատուրեան Խասգիւղ։

5. Տ. Վրթանէս Յարութիւնեան էքսէրճի Էյուպ (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Մէնտուհ Յովսէփեան Պալատ։

6. Ռոտոսթօցի Տ. Կարապետ Փիլիպոսեան գավաթ Կէտիկ-Փաշա (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Ռոտոսթօցի Օր. Վիրգինէ Գէորգեան Կէտիկ-Փաշա։

7. Տ. Ստեփան Պետրոսեան երկրագործ Բ. Հիսար (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Սոֆի Յովսէփեան Բերա։

8. Տ. Յակոբ Յարութիւնեան տէօքմէճի Թօփգարու (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Մագթաղինէ Մկրտիչեան Թօփգարու։

9. Տ. Պետրոս Աղարեան բաղարճի Սամաթիա (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Տիկին Յուլիանէ Յովհաննէսեան (այրի) Սամաթիա։

10. Տ. Մագսուտ Յարութիւնեան դարբին Թօփգարու (խաչ 30 ղրշ.) ընդ Օր. Եսբրուհի Արիստոդուսեան Պէշիքթաշ։

Ա. Զ Դ

Ադդ. կեդր. Վարժարանի Խնամակալութիւնը պատրիարքական յատուկ արտօնագրով ստանձնած լինելով նաև Ղալաթիոյ երկսեռ Նախակրթարանի հոգաբարձութիւնն, կը փութայ ներկայիս ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ նորաչէն դպրոցին բացումը տեղի պիտի ունենայ հոկտեմբերի սկիզբն։ Ուստի, յիշեալ նախակրթարանին այակերտիլ փափաքողք կը հրաւիրուին յառաջիկայ սեպտ. 28ի երկուշաբթի օրէն սկսեալ առաւօտէն մինչեւ կէս օր ներկայանալ Ղալաթիոյ բարեգործ Աբժ. Տ. Յովսէփ Ծ. Վ. Այվազեանի, հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար։ (Կիր. Խնամակալութեան)

Կալաթա, 23 սեպտ. 1887 1179

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Հալէպի կուսակալ անուանեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովոյ անդամ Շքոտրալը Զատէ Հասան փաշա։

Ադրիանուպոլսոյ Տէֆտէրտար անուանեցաւ Պաղտատի Նախորդ Տէֆտէրտար Խալիլ էֆէնտի։

Սանիյէի երկրորդ ատիճան տրուեցաւ Հաֆիտ Գաւառակի երեւելիներէն Եանքօ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատիճան՝ Նիկոմիդիոյ հաշուակալ Եոհէմէ էֆէնտիի, Գոնեաի վաճառականներէն Ճէվալ էֆէնտիի եւ Կեսարիոյ գաւառակի Գարահիսար գիւղաքաղաքի Միւտիր Ռիֆաթ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էվգաֆի Նախարարութեան վարչական ժողովոյ անդամ Ալի պէյի, Էլ-Ֆէի դիւանատան առաջին քարտուղար Նիւզհէդ էֆէնտիի և Հալեպի Էվգաֆի հաշուակալ Իպրահիմ Թէվֆիգ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ Տիգրանակերտի Խտարէի ժողովոյ անդամ Մինասեան Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտիի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին Նախագահութեամբ կազմեալ Նախարարական յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեալ [illegible] Բարբարոսացաւ պուլկարական խնդրոյն վրայ և տեղեկագիր մը պատրաստելով երէկ իրիկուն Վեհ. Սուլթանին մատոյց։

Հաստատ կ'իմանայ թէ, եթէ այս տեղեկագիրը վաւերացնող կայս. Իրատէն եղնէ, տրուած որոշումն շրջաբերական ծանուցագրով մը պիտի հաղորդուի բոլոր մեծ տերութեանց։

—Ռուսիոյ մէջ մտքերը տարբաժան են, կ'ըսէ Լ. Հերալդ իւր երէկի խմբագրականի մէջ, և զայրացած են որ անգործադրելի մնաց ծրագիր մը զոր հանրային կարծիքը և նոյն իսկ պաշտօնական մարմինը իբր իրաւունք մը կը նկատեն։ Այս զրոյցներու ի հաստատութիւն, կը հաւատան թէ Զարը հոկտ. 6/18էն առաջ իւր մայրաքաղաքը պիտի վերադառնայ Բոբէնկէն և յանմիաժամ ռուս կառավարութիւնը շրջաբերական մը պիտի ղրկէ Տերութեանց, յայտնելով թէ ըստ որում Ռուսիա անայլայլ եղած է այն ջանքերու մէջ զորս ըրաւ վերահաստատելու համար ի Պուլկարիա իրաց օրինաւոր վիճակ մը զոր կանխատեսած է Պերլինի դաշնագիրն, ինքզինքն այլ ևս կապուած չի համարիր այդ Դաշնագրով։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅՈՆԶԵՆԺՈՂՈՎ

Պետական Խորհրդոյ Օրէնսդիր ճիւղին նախագահ Մահմուտ փաշայի Նախագահութեամբ կազմեալ Ելմտացոյցի Ցանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ եւ մանրամասն քննութիւններ կատարեց կառավարական պաշտօնատուններէ յատկապէս բերուած հաշուական թուղթերու վրայ։ Ցանձնաժողովը նոյնպէս ինչ ինչ քննութիւններ կատարեց անցեալ տարի և այս տարի կառավարական պաշտօնէից տրուած ամսաթոշակաց մասին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Աւստրօ Հունգարիոյ պետական երկաթուղեաց Բէշդալի յանձնաժողովն վերջին օրերս քանի մը նիստեր ըրաւ Արեւելեան երկաթուղեաց բաժնեթուղթերը գնելու խնդրոյն վրայ խորհրդակցելու համար։ Վերջին նիստէն անմիջապէս յետոյ, յանձնաժողովոյն նախագահ Պ. Ժուպէռ Վիէննա երթալով տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Պառոն Հիրշ հետ։ Նոյն ընկերութեան Վիէննայի յանձնաժողովն այս երկուշաբթի ի նիստ գումարուեցաւ լսելու համար Պ. Ժուպէրի զեկուցումները։ Պետական երկաթուղեաց ընդհանուր վարչութիւնն ևս յառաջիկայ երկուշաբթի նիստ պիտի ընէ վերոյիշեալ բաժնեթղթոց համար։ Յայտնի է թէ Արեւելեան երկաթուղեաց բաժնեթուղթք միացման գծերու ընկերութեան ձեռքն անցած են, սեպտ. 5ին Բարիզի մէջ կնքեալ նախնական պայմանագրի մը համաձայն։ Այդ պայմանագրոյն մէջ ըսուած է սակայն թէ մինչեւ 1887 հոկտեմբեր 14, Աւստրօ-Հունգարիոյ պետական երկաթուղեաց ընկերութիւնն իրաւունք պիտի ունենայ միջամտել իրը գնող բաժնեթղթոց ամբողջին կամ մէկ մասին, և թէ այն պարագային յորում ուզէ բոլորն ալ գնել, հաւասար պայմանաց մէջ գրաւնաւոր ուրիշ ո՛ր և է ընկերութեան վրայ նախապատուութիւն պիտի ունենայ։ Արդ, սոյդ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Բէշդալի կառավարութիւնը մինչեւ ցարդ բարեյօժարութիւն ցոյց չի տար այս գործին համար յիշեալ յանձնաժողովոյն կողմէ յայտնուած փափագանաց ընդունելութեան համար։ Կենթադրուի ուրեմն որ երկաթուղեաց միացման ընկերութեան պիտի թողուին այդ բաժնեթուղթք։ Կրնայ լինիլ սակայն որ Հունգարական կառավարութիւնը բարեփոխէ իւր տրամադրութիւնը, մանաւանդ յառաջիկայ շաբթու կատարուելիք բանակցութիւններէն յետոյ։ Կ'երեւի թէ ի Վիէննա և ի Բէշդա յոյժ զգուշաւոր ընթացք մը կը բռնեն այս կարեւոր խնդրոյ մասին և Պ. Ժուպէր ու իւր պաշտօնակիցք բնաւ բան մը չեն յայտներ կատարուելիք գործողութեանց վրայ։

(Պրոմպրոյ)

ԱՏՕՆԱԳԻ ՍՈՎԵԼՔ

Ատանայէն կայս. պալատն առաջին քարտուղարին ուղղեալ հեռագիր մը, զոր ստորագրած են Յունաց Մետրապոլիտն, Ամեն Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսն, Հռոմէական եպիսկոպոսը, կաթոլիկ Ասորւոց եպիսկոպոսն և Բողոքական աղգապետը, կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն կուսակալ Հաճի Հասան պէյ արդարութեամբ բաշխած է Վեհ. Սուլթանին կողմէ սովալ ժողովրդեան շնորհեալ ալիւրընկերն և արմտիքը, թէ Նորին Վսեմութիւն գիշեր ցերեկ կ'աշխատի կարօտ ժողովրդեան նպաստելու և նոցա անդորրութիւնն ապահովելու համար եւ թէ նահանգին մէջ տիրած կատարեալ անդորրութեան պատճառաւ ամեն ոք ջերմ բարեմաղթութիւններ կ'ընէ վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։

Այս հեռագիր մատուցած է Ն. Վեհափառութեան։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԴԱՐՈՒՆ

Գեղարուեստից կայսերական վարժարանի ուսանողաց ամավերջի հրապարակային մրցմունք տեղի ունեցան երէկ, ի ներկայութեան ուսուցչական մարմնոյն, ընդհ. տնօրէն Համտի պէյի, Ներքին տնօրէն Երուանդ Ոսկան էֆէնտիի, որոց կը նախագահէր, ամեն տարուան նման, Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Շեքէր Ահմէտ փաշա։

Յաւարտ մրցանակաբաշխութեան, Վսեմ. թիկնապահը վարժարանի մեծ դահլիճն հրաւիրելով զուսանողս, քաջալերական խօսքեր ուղղեց անոնց, հաղորդելով Վեհ. Սուլթանի կայսերական բարեւներն եւ խոստանալով յատուն. Վեհափառութեան մատուցանել ուսանողաց գնահատելի յառաջադիմութիւնն որմէ մեծապէս գոհ մնաց։ Շեքէր Ահմէտ փաշա, ինչպէս յայտնի է, ինք ևս քաջ արուեստագէտ մ'է, նուրբ ճաշակի տէր, նկարչութիւնը Բարիզի մէջ ուսած, եւ ջերմ պաշտպան է արուեստագիտաց։

Աւարտի շրջանաւարտ ուսանողաց և անոնց ստացած մրցանակաց ցուցակն.

Դ. դասէ. Պատկերհանաց Դասարան

Դալիպ, Արշակ Ֆէթվաճեան, Շեվքէթ և Վիչէն Ասլանեան էֆէնտիք Ա. աստիճանի Ս. մրցանակ։

Սիմոն Յակոբեան և Ճուվանի Տէլաթոլա էֆէնտիք Բ. մրցանակ։

Գ. դասէ. Պատկերհանաց Դասարան.

Օշին Մկրտեան էֆ. Ա. մրցանակ, Յովհաննէս Գալֆեան էֆ. Բ. մրցանակ, Սթեփանոս Անթոնէսքի էֆէնտի Գ. մրցանակ։

Բ. դասէ. Պատկերհանաց Դասարան

Երուանդ Տէմիրճեան էֆ. Ա. մրցանակ։ Պետրոս Ռոկանեան էֆ. Ա. կարգի Բ. մրցանակ։

Յարութիւն էֆ. Ա. կարգի Բ. մրցանակ։ Սապրի էֆ. Բ. » Բ. »

Ա. դասէ. Պատկերհանաց Դասարան

Ա. Բաժանում.

Յովհաննէս Ամպէրեան էֆ. Ա. կարգի Բ. մրցանակ, Ալի էֆ. Բ. կարգի Բ. մրցանակ.

Բ. Բաժանում.

Բանաեսթ Գաւէնիսի էֆ. Ա. մրցանակ, Բիֆադ պէյ Բ. մրցանակ։

Գ. դասարան արձանագործաց

Իսան էֆ. Ա. կարգի մրցանակ։

Բ. դասարան Արձանագործաց

Յակոբ Արապեան և Պետրոս էֆէնտիք Բ. մրցանակ։

Ա. դասարան արձանագործաց

Հաքքը էֆէնտի Բ. աստիճանի մրցանակ։

Ճարտարապետաց Գ. դասարան

Թէյլի էֆ. Ա. մրցանակ։

Լեւոն Զարֆճեան էֆ. Բ. մրցանակ։

Ստեփան Ակաեան էֆ. Բ. աստիճանի Բ. մրցանակ։

Ճարտարապետաց Բ. Դասարան

Միհրան Մանուկեան էֆ. Ա. մրցանակ։ Եահեա Իսման էֆ. Բ. մրցանակ։

Ճարտարապետաց Ա. դասարան

Մանկիսի էֆ. Ա. մրցանակ, Թէվֆոստէնի էֆ. Բ. Մաքրօրալօ էֆ. Ա. աստիճանի Բ. մրցանակ։

ՃՈՒԲՈՒՆՑԻ ԻՇԽԱՆԸ

Գօմանու իշխանն, իշխանուհին ու հետեւորդք երէկ այցելեցին Թնդանօթարանի բոլոր յարկերն եւ յետոյ պալատական դառքերով Պոլսոյ կողմն անցան եւ Սպարապետի Դուռը գնացին։ Անդ, Սպարապետ Բարձ. Ալի Սաիպ փաշա արժանավայել պատուով ընդունեց ճաբոնցի հիւրերն։ Սպարապետի Դրան թէ ներքին եւ թէ արտաքին կողմը զինուորք բարեւի կեցած էին։

Ճաբոնցի հիւրերն անտի մեկնելով այցելեցին արքունի Փողերանոցն և այլ նշանաւոր վայրեր։

Գօմացու իշխանն, իշխանուհին եւ իւրեանց հետեւորդք վաղը Սիեամ պիտի ուղեւորին Եգիպտոսի ճամբով։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՀՐԿԻՂԷՆԼՔ

Սկիւտարի հրկիզելոց նպաստի բաշխումը տեղի ունեցաւ երէկ Սէլէմիյէի զօրանոցին մէջ ի ներկայութեան Սկիւտարի կառավարիչ Պահրի փաշայի, զօրանոցին հրամանատար Միրլիվա Շեվքէդ փաշայի, կայս. յանձնաժողովոյ երկու ներկայացուցիչներուն եւ Յոն ու Հայ եկեղեցականաց։

Բաշխումն սկսաւ ժամ երեքին եւ աւարտեցաւ տասնուկէսին։ Հրկիզելոց թիւն է 530 որոց կէսին միայն կարելի եղաւ նպաստ բաշխել. օրը տարաժամած լինելով բաշխման շարունակութիւնը վաղուան թողուեցաւ։

Հրկիզելոց իւրաքանչիւրին տրուեցաւ հինգական մէճիտիէ իբր տան վարձք եւ իւրաքանչիւրն ստորագրեցին տպեալ ընկալագրեր։ Յաւարտ բաշխման գործողութեան, հրամանատար Շեվքէդ փաշա բանախօսութիւն մ'ընելով ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի եւ հրկիզեալք միաձայն գոչեցին «Բատիշահըմ չօք եաշա»։

Հրկիզեալք այս նպաստով բնակավայրեր պիտի վարձեն վասն զի Սէլէմիյէի զօրանոցը պիտի պարպուի ի մօտոյ։

* * *

Այս աւուր Թ-ղթի մէջ կը կարդանք.

Մեր նախորդեալ աւուր թուով ցուցաբերեցինք թէ ի նպաստս Սկիւտարի հրկիզելոց կատարուած հանգանակութեան տոմսերէն մաս մ'ուս Խախամպաշի Գայմագամ էֆէնտիին զրկուած էր հրեայ հատարտարութեան մէջ ապառելու համար եւ թէ Գայմագամ էֆէնտին այդ տոմսերն ամբողջովին ետ դարձուցած էր։

Գայմագամ էֆէնտին երէկ իւր գործակատարը մեր խմբագրատունը զրկելով ծանուցած է թէ այդ տոմսերն ետ զրկուած չեն եւ թէ 13 000 զրուշի տոմս գտնուած լինելով, փոխարէն ստացագիր առնուած է զոր ի ձեռին ունի, ուստի խնդրած էր որ մեր գրածն հերքենք։ Սակայն այս առթիւ մեր կատարած քննութիւնքն հաստատած են մեր նախորդեալ աւուր հրատարակութիւնը եւ հասու եղած ենք թէ բոլորովին անհիմն է այն զեկոյց, որով Գայմագամ էֆէնտին կ'ըսէր թէ 13,000 զրուշի տոմս գտնուած է և թէ ստացագիր մ'ունի ի ձեռին։

Հրեայ հատարակութիւնն արդէն ցաւած էր Գայմագամ էֆէնտիի այս ծանուցեալ ընթացքէն, այժմ յայտնի է թէ այս ցաւը կը կրկնապատուի, ըստ որում Գայմագամ էֆէնտին կը փորձէ զսեզ ալ խարել։

* * *

Հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են ի նպաստ Սկիւտարի հրկիզելոց։

	Ղրշ.
Գումար նախորդ ցուցակին	354,040
Աստուտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա իւր նախորդ 500 զրշի նպաստին յաւելումն	100
Օսմանեան պանքայի պաշտօնեայք	3000
Բուսելիի երկաթուղւոյ »	5000
Թաղապետութեան Ա. շրջանակի իրաւասութեան տակ գտնուող թաղերու բնակիչներէն առաջին և երկրորդ անգամ	22,620
Քէչէլի ժէնէռալ դրամատուն	1500
Բէյօղլի պաշտօնեայք	3000
Թաղապետութեան Ե. շրջանակի իրաւասութեան տակ գտնուող թաղերու բնակիչք	1000
Այլ և այլ հանգանակութիւններէ մնացորդ դրամ որ առաջարկութեամբ Դատական նախարար Ճէվտէդ փաշայի և կայս. հրամանաւ Սկիւտարի հրկիզելոց յատկացած է	9141
Մայրաքաղաքիս շրջակայ չորս գաւառակաց ժողովուրդէն	2820
Ընդհանուր գումար	454,221

Թ-ղթէ կ'իմանայ թէ Ճանիկի կառավարիչը պաշտօնակից եղած է և Սամսոն գտնուող Ֆէրիդ Հագգը փաշայի պաշտօն յանձնուած է Տրապիզոնի նահանգին նկատմամբ ինչ ինչ քննութիւններ կատարել։

—Կէօչէճեան Վսեմ. Յակոբ էֆէնտի չորեքշաբթի օրը կայս. պալատ գնաց և ընդունուեցաւ երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի կողմէ, որ Ն. Վսեմութեան հաղորդեց Վեհ. Սուլթանի կայսերական բարեւներն։ Վսեմ. Յակոբ էֆէնտի իւր խորին երախտագիտութիւնն ու շնորհակալութիւնն յայտնելով մեկնեցաւ։

—Որթալուիճի ջնջման միջոցները խորհելու պաշտօնով Այտընի նախկին կուսակալ Ալի փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն քանի մը մանագիտներ հրաւիրեց անոնց կարծիքն առնելու համար, և ի մէջ այլոց Թորգոմեան էֆէնտին, անօրէն կայս. ագարակաց Յանձնաժողովոյ մէջ կարծեաց անհամաձայնութիւնք ծագած լինելով։ յառաջիկայ երկուշաբթի միայն գուցէ կարելի լինի վերջնական որոշում մը տալ։

—Այտընի կուսակալ Նազիֆ փաշա հեռագիր մ'ուղղելով կայս. պալատն առաջին քարտուղարին, ծանուցած է թէ նահանգին մէջ և ի շրջակայս ասպատակող աւազակաց ձերբակալման համար ամեն ազգու միջոցներ ձեռք առնուած են և թէ կը յուսացուի ի մօտոյ ձերբակալել չարագործները։

—Դավալալի հիւղնական փոխ-հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Բավլիտի, որոյ պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

—Ոստիկանութիւնն այս օրերս տասնի չափ չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր։

—Ներքին գործոց նախարարութեան հրամանաւ՝ Վառնայի մէջ հրատարակեալ Թէլեգրաֆ անուն յունական թերթի թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ։

—Յառաջիկայ կիրակի վայրաբաղաս կը հասնի Օսմ. Կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Պ. Ֆուսդէր որ եւրոպիոյ ջերմուկները կը դտնուէր։

—Մարաբաղաքիս վաղեմի և ճարտար բժիշկներէն Տր. Քալիաս նախընթաց օր մեռաւ ի Պէշիքթաշ եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ առաւօտ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։

—Եգիպտոսի Խտիվին եղբայրն Հասան փաշա Պերլին ուղեւորեցաւ տեսնելու համար իւր որդին որ տեղւոյն զինուորական վարժարանը կը դտնուի։

—Մարսիլիոյ թղթաթեր շրջենաւն այս առաւօտ եւրոպական ժամը ցին անցաւ Դարդանելն։

—Ֆրանսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Կազէյ սեպտ. 30ին Մարսիլիայէն պիտի մեկնի կ. Պոլիս վերադառնալու համար։

—Սելանիկէն կը գրեն առ Բեսարաբիոն. թէ խումբ մ'ալբանացիներ քաղաքէն երկու ժամ հեռաւորութեամբ տեղ մը վաճառականաց կարաւանի մը վրայ յարձակելով, 1200 ոսկի յափշտակեր են։ Սելանիկի իշխանութիւնք զօրք հանելով աւազակաց հետեւէն, ձերբակալել տուեր են անոնցմէ երկուքն որոց վրայ 500 ոսկի կը գտնուէր։ Իսկ մնացեալ 900 ոսկին անցեալ է դեռ։

—Օսմ. կայս. Պանքայի Ագր. Պոլսոյ մասնաճիւղին տնօրէն Պ. Ֆարան մայրաքաղաքս եկաւ ընտանեօք։

—Բորդոյի առեւտրական մասնաճիւղ մը Գրիգորեան Գրիգորեանի կառավարութեան հետ, քանի մը կառավարութիւնք փորձ փորձած էր եղծանել Ֆրանսական թեւարկութեան դաշնագրոյն այն մասն որ կը վերաբերի օտար հիւպատոսաց պաշտօնին վերաբերեալ։ Սակայն Մասամակաբերէն առնուած նորագոյն տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ միջոցը կարգադրուեր է եւ թէ դիւանագիտական յարաբերութիւնք վերսկսեր են։

Մասամակաբի արտաքին գործոց նախարարն եւ ոչ թէ նախարարապետն աքսորուեր է։

Մարտիս, 3 հոկտ.

Թանգէրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Մարոգի կայսրն յուսահատական վիճակի մը մէջ կը գտնուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԻՆ

Լոնտոն, 6 հոկտեմբ.

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկիրը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պարտատէրերու մասին— յատկացումներ՝ անգլ. ոսկի	466,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ. ոսկի	647,000
Պանքնոթք ի պահեստ— նուազում—անգլ. ոսկի	715,000
Պահեստի գրամոյ հարիւրամուտութիւնն յանձնառութեանց հետ	38 5/8 %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 25 Սեպտեմբեր

Օսմանեան Քօնսոլիտ

			Դահեկան
Երէկ երկոյ գոց. (Միաց. Ի	Սերի	Գ. կ.	15 13
Պօրսային գոցուածքն վերջը	»	»	15 13
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուածքս	»	»	15 13 1/16
Բարձրագոյն գին	»	»	15 13 1/8
Նուազագոյն »	»	»	15 13
Կէս օրին	»	»	15 13 1/2

ԻՍԹԱԳԴՐԱՁԻ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		37 1
Այս առաւօտ		37 2
Կէս օր		37 2

ԸՆԹԱՑՔԻ ԱՊԻՏԵՂԻՈՅ

փոխառութիւն 1858)	A	Սերի	21 20
» 1862)			
» 1860)			
» 1863)	B	»	14
» 1872)			
» 1865)			
» 1869)	C	»	0. 15 13 1/2
» 1873)			

վայրկեան մը յետոյ ներքինիին դիակը միայն մնաց երկնից ու երկրի միջեւ, իբր նշան մը թէ արդարութիւնը գործադրուած էր։ Դաղտնի ոստիկանութեան պաշտօնէից մին դահճի պաշտօն կը կատարէր և Դահիրէի ոստիկապետի փոխանորդ Մէբլէն պէյ անձամբ կը հրամայէր ոստիկանաց դնդին որ ներկայ կը դտնուէր այս հանդիսաւոր տխուր արարողութեան։

Կէս ժամ յետոյ Մանսուր-փաշա հրապարակը բերին միւս մարդասպանն, Ապտուլլահ-էլ-Սուտանի, հարէմի կառքով մը. այս բան անգլիացի հանդիսատեսաց յիշեցուց կախու�Լորտ Ֆէրրասի որ Էլիզապէթ թագուհւոյն ժամանակ, կախաղանի վայրը գնացած էր կառքով, իւր աստիճանին հաւասար պատուով և բազմաթիւ սպասաւորաց ուղեկցութեամբ։ Ներքինին դառնապէս արտասուեց և բողոքեց թէ ինք անմեղ է, գոչելով «Ո՜հ, դեռ չատ երիտասարդ եմ մեռնելու համար։ Երկար և ջերմեռանդն աղօթք մը կատարեց, յետոյ չուր ուզեց զոր տուին նմա. ուտելիք ալ ուզեց բայց մերժեցին։ Երբ փողերը մահու նշանը տուաւ, սեղանը քաշեցին ոտիցը, ներքեւէն և դատապարտեալը մեռաւ հանդարտիկ։ Այս երիտասարդը վայելուչ կերպիւ հագուած էր և ձեռքն ունէր պագիստէ դաշկինակ մը, յետին յիշատակ հարէմի կանանց միոյն։ Ոստիկանութիւնը դժուարաւ կրցաւ բարեկարգութիւնը պահպանել, բայց եթէ փորձ մը լինէր դատապարտեան ազատելու, ամբոխը պիտի տեսնէր թէ միջոցներ ձեռք առնուած էին ամեն պատահականութեանց դէմ դնելու համար։

Ա. Զ Դ

Արեւելեան երկաթուղեաց Շահագործման ընդերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Արմտեաց, Ալիւրներու, Հումտերու և Բրնձի առաքմանց համար Սէլանիկ-Միդրովիձայի գծին վրայ այժմ ի գործադրութեան եղող թիւ 12 եւ 12 Ա. Մասնաւոր Սակագիները պիտի չնջուին եւ անոնց տեղ պիտի դրուի նոր հրատարակութիւն մը, յառաջիկայ նոյեմբեր 1էն (Ն. Տ.) սկսեալ։

Շատ քիչ բացառութեամբ, այս նոր սակագին ընդհանուր եւ կարեւոր գիներ կը պարունակէ և բաց ասոր կը գործադրուի նաեւ բազմաթիւ ապրանաց համար որք մինչեւ ցարդ չէին օգտուեր ազկից։

Վաճառականք կրնան տեղեկութիւն ըստանալ նոր սակագնոյն վրայ այժմէն իսկ Տնօրինութեան գրասենեակաց մէջ եւ Սէլանիկի գծին կայարանաց գրասենեակաց մէջ ուր արդէն ընդհանուր ի վաճառ պիտի հանուին՝ օրինակը մէկ զրուշի։

580 ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՃԱՆՆ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 5 հոկտ.

Ինչպէս ծանոյց նախորդ հեռագիր մը, Մատակասգարի Ֆրանսական գործակալ Պ. Լը Միռ տը Վիլէռ դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզեց մատակասգարեան կառավարութեան հետ, քանզի այս կառավարութիւնը փորձ փորձած էր եղծանել Ֆրանսական թեւարկութեան դաշնագրոյն այն մասն որ կը վերաբերի օտար հիւպատոսաց պաշտօնին վերաբերեալ։ Սակայն Մատակասգարէն առնուած նորագոյն տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ միջադէպը կարգադրուեր է եւ թէ դիւանագիտական յարաբերութիւնք վերսկսեր են։

Մատակասգարի արտաքին գործոց նախարարն եւ ոչ թէ նախարարապետն աքսորուեր է։

Մարտիս, 3 հոկտ.

Թանգէրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Մարոգի կայսրն յուսահատական վիճակի մը մէջ կը գտնուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԻՆ

Լոնտոն, 6 հոկտեմբ.

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկիրը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պարտատէրերու մասին— յատկացումներ՝ անգլ. ոսկի	466,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ. ոսկի	647,000

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Նբէկ իբիկուն գոցուեցաւ	(Գ. Կ.)
Այս առտու բացուեցաւ	(Գործ չիկայ
Կէս օրին	)

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4	3
Քրէտիթ ժէնէրալ	Գ. Կ. Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Գոնս	»	»	5 30
Սօս. Շանժ է վայէօր	»	»	3 25
Թրամուէյ	»	»	325
Ռուպլի երկաթուղի	Ֆր.		35
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»		—
Բասնեթուղի Լաբիսմի	»		95

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	...	100
Ֆրանսական	»	...	87 38
Անգլիական ոսկի	»	...	110 37
Բել Իմպերիալ	»	...	90 30
Քրիմիզ	»	...	51 15
Ռուպլի թղթագրամ	»	...	10 4
» արծաթ	»	...	76
Ֆիորին	»	...	— —
Մէջէ. արծ. (տարբ.)	»	...	108 17
Վիէննայ	»	...	103
Հինգնոց	»	...	103
Մէթալիք	»	...	98
Թասֆիէ	»	...	15 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 6 հոկտ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. ըսնսոլիտ		102 1/4
Օսմն » Սէրի Դ. բացուեցաւ		13 3/4
» » » գոցուեցաւ		13 3/4
» » » Ա.		21
» » » Բ.		14
» » » Գ.		13 5/8
Օթօման 1871		75 1/4
Փոխառութիւն 1877		87 1/4
Պանք Օթօման		9 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873		95 5/8
Եգիպտական միաբեալ (իւնիֆիէ)		75 1/8
» առանձն (բրիմիէմիէ)	(՞.)	99 3/4
Տպրոս Ռանթէ		72
Տօմնիթալ (փոխառ. Բոշիլտ)		95 3/4
Հունգարական պարտքագրութիւն 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 60

Վիէննա, 6 հոկտ. ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 80
Օսմանեան երկաթուղի	17

Բարիզ, 6 հոկտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %		109 52 1/2
» » 3 %		82 35
Օսմանեան քսնսոլիտ Սէրի Դ. բացուեցաւ		13 92 1/2
» » » գոցուեցաւ		13 90
» » » Բ.		— —
» » » Գ.		14
Օսմանեան երկաթուղի		34 75
» Բէմի բաժնեթուղթք		— —
Պանք Օթօման		495
Գրեքի Լիմիթ		577 50
» Ֆոնսիէ		1105
Բաժնետոմն Լիմիթ		1278 75
Սուէզի ջրանցք		2007 50
Ռուսական 5 % 1877 ի		100 1/4
Իտալական Ռանթ		99 7 1/2
Սպանիական (պատքին)	ֆր. կ.	67 3/4
Եգիպտական միաբեալ		384 37 1/2
Բրիտիշ թիւրք		356 25
5 % Հելլենական		353 75
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 42

Բարիզ, 6 հոկտ. ժ. 10 է. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քսնսոլիտ	13 95
Եգիպտական	383 75

ՄԱՆԻՍԱ

Հինաւուրց Սիբիլի կռնակ տուող լեռներու շարքին մէջ՝ դալարուտ բարձրութիւններու և ամայի ու սեպաձեւ ժայռերու ահաւոր մի կոյտին ստորը կը տարածուի Մանիսա, որ Սարուխանի Միւթէսարրըֆութեան կեդրոնն է՝ Զմիւռնիայէն ութ ժամ հեռաւորութեամբ։

Երկու ժամի վերածած է այս մլջոց շոգեկառքն, որ Մէնէմէնի Իմրիալէմ գիւղէն բաժնուելէ ետք՝ մօտելով Հերմիւսի կանանչաւէտ ափերուն և հետեւելով միշտ անոր օձապտոյտ ընթացքին՝ բառորդ ժամու մէջ՝ ծառազարդ լեռներու յօրինած գեղազարդ, փոփոխակերպ և զրուցատ կիրճէ մը պտնալով՝ յանկարծ կը մտնէ Մանիսայու դաշտը։

Անհուն ընդարձակութեամբ կը ծաւալի սոյն բերրի դաշտ քաղքի առջև, և Հերմիւսը ծայրէ ծայր զայն կ'ոռոգէ՝ անշուշտ աւելի արգաւանդ ընելու համար։

Դաշտն ու լեռները մշակուելով՝ մասամբ կ'արտադրեն ցորեն, գարի, պամբակ, բամբակ, ծխախոտ, կորեկ, սիսեռն, շուշմայ, միրգեր, ևն, մասամբ ալ ծածկուած են գեղեցիկ և ընդարձակ ագռաստաններով, կաղնիներով ու մարդերով, ուր գուարի հօտեր առատ ճարակ կը գտնեն։

Տարեկան արտադրութիւնք Մանիսայի և շրջակայ գիւղերու 3—400,000 ոսկւոյ արժողութիւն մ'ունին։ Կարելի չէ ճշդել թէ այս գումարին ինչքանը տեղւոյն հայերուն կը մնայ, որոնք 600 տուն կը հաշուին անդ՝ 450ը բուն քաղքի, իսկ 150ը Վերի գիւղի մէջ գտնուելով։ բայց սա յայտնի է որ քաղքի մէջ կը տեսնուին նորոգ, քիչ շատ վայելուչ և կարևոր շէնքեր, որոնք մի միայն թուրքերու և յոյներու կը վերաբերին։

Առաջինները՝ հաւանականաբարնիւթական լաւագոյն վիճակն ունին, վասն զի Մանիսա իսլամութեան յարգի վայրերէն մին նկատուելով՝ այլ և այլ տեղերէ մանաւանդ ծովեզերեայ կողմերէ գաղթած ու առանձնացած քիչ շատ ընչաւէտ թուրքեր բաւական թուով կը գտնուին հոն, մինչ աւատական ժամանակներու ցեղապետութեանց ժառանգորդներ ալ տակաւին կը մնան, թէև մի միայն իրենց ձգուած հարստութիւն թէ ոչ վատնելու գէթ վայելելու համար։ Արդէն ամէն կողմ կանգնուած հոյակապ մզկիթներ եւ բարձրաբերձ մնարեներ կ'ապացուցանեն թէ Մանիսա Իսլամին սիրած քաղաքներէն մին է. իսկ բարեպաշտական ու գիտասիրական բաղմաթիւ հաստատութիւններ ալ, ինչպէս Իմարէթներ, Մէտրէսներ, յիսարանոց մը Լայլն, անոր ի վաղուց հետէ հոն ունեցած բարեկեցութիւնը ցոյց կուտան։

Այս ամէն հաստատութիւններ ունին իրենց սեպհական կալուածներն ևս, որոնց հասոյթով կը մատակարարուին։ Ցիմարանոցին մէջ կը խնամուին միշտ 40-50 խենթեր՝ առանց խտրութեան ազգի և կրօնի. ասոնց դարմանողն ու հսկողը մէկ կամ երկու պահապաններ են միայն։ Ոչ թէ գիտութեան սահմանած օրէնքի համեմատ կը դարմանուին յիմարներ, այլ տեղւոյն մի պաշտպան զօրութեանը շնորհիւ միայն կրնան բժշկիլ։ Ուստեստ, շրջթան և ընդարձակ բակի մը մէջտեղ գտնուած աւազանի ջուրն են միայն իրաւունքն այս տարաբաղդ արարածներուն, որոնք արձակ կը շրջին նոյն բակին մէջ՝ թէ փոքր ինչ հանդարտին, թէ ոչ շղթայակապ կը փակուին անոր շուրջ գտնուած տամեակ խրճիթներէն միոյն մէջ։ Կիներ ևս ունին իրենց յատուկ տեղն այս տխուր այլ անհրաժեշտ հաստատութեան մէկ կողմը։

Սակայն ոչ միայն բարեպաշտ ու գիտասիրական զգացումներ Մանիսայի թուրքերու յատուկ են, այլ նաև աշխատասիրութիւն և ժուժկալութիւն, որոնց կը պարտաւորի իր նիւթական բարեկեցիկ վիճակ եթէ ոչ ընդհանրութիւնը գէթ մի կարեւոր մասը։

Ապա կուգան Յոյներ, որոնք տեղւոյն վաճառականութեան մէջ աւելի կարեւոր դեր մը կը խաղան, առանց սակայն հողագործութեան մէջ առաջիններուն հաւասարելու։

Նոյն դերի մէջ Հայն ալ ունի իր մասն, այլ ի՛նչ օգուտ, տեղական և ոչ մի պայմանէ կ'օգտուի նա այնպես ինչպէս իւր քաղաքակիցներ։ Մանիսայի Յոյն և Տաճիկ թուով Հայերէն շատ աւելի են, և շրջակայ գիւղերն ալ կամ տաճկաբնակ կամ յունաբնակ. ինչպէս Զմիւռնիոյ բոլոր շրջակայից մէջ նոյնպէս և հոս և ոչ մի հայաբնակ գիւղ կայ. ուրեմն հայ վաճառականն օտարազգի գիւղացիին հետ տուրեւառ մը կատարելու համար կրկին ճիգերու կը կարօտի, և իր միակ նեցուկը կրնան լինիլ իր անհատական աշխատութիւնն ու ճարտարութիւնն։ Իրաց այս վիճակին մէջ՝ Հայն երբ գինետունն աւելի կը սիրէ երբեմն, քան թէ շուկայ կամ դաշտ, բնականաբար նախանձելի վիճակ մը չկրնար ունենալ։ Բացառութիւններ պակաս չեն, սակայն հանրութիւնը գոհացուցիչ երեւոյթ մը չներկայեր։

Արդէն հայոց թաղը, որ քաղքին մի ծայրը կը գտնուի մեկուսի, այս մասին կատարեալ ապացոյց մ'է։ Ի՞նչ կը տեսնուի հոն. մի քանի վայելուչ տուներէ զատ՝ գլխաւորաբար անշուք բնակարաններ, որոնց հիմեր կը քակեն մերձակից անթիւ գինետուններ ու կապիտաններ, ուր, աւա՜ղ, հուժկու և կատաղ այրեր չ'կշտանալով տուներու մէջ ամբարուած օղիէ ու գինիէ, կուգան իրենց առնական, կենսական, մտաւորական ու բարոյական ոյժն սպառելու եւ սպաննելու։

Ադքան ժողովրդի մը ծուծը քամող այս վտանգաւոր հաստատութիւններու աւերիչ գործողութեան հակակշիռ զորութիւն մը կրնան արտադրել կամ զայն արգիլել, եկեղեցի մ'՝ քարուկիր, դպրոց մը՝ անոր կից և բաւական ընդարձակ, ու ընթերցատուն մը՝ փակ։

Եկեղեցին Ս. Սիօն անուն, որու տօնախմբութիւնը Ս. Խաչի տօնին կը կատարուի և նոյն առթիւ բաւական ուխտաւորներ կը դիմեն հոն թէ՛ Զմիւռնիայէն և թէ ուրիշ մերձակայ տեղերէ, այդ հանդիսաւոր օր անգամ ամայի էր կարծես. Շահպաղեան վարդապետը քարոզ կուտար, զոր մարդ զզուանք կը զգար լսելու՝ քանի գերագոյն իշխանութեան դէմ ապստամբող այդ աբեղան կը ժեր տակաւին քրիստոնէութիւն, խոնարհութիւն բառերն արտասանել։

Դպրոցն ալ աւելի կուսակցութեանց և կրքի կրթատեղի մը դարձած է, քան թէ միտք և սիրտ լուսաւորելու վայր մը. վկա՛յ պատերու վրայ նշանակուած անարգական գրուածներ Վեհ. Մակար Սրբազանի նկատմամբ։ Կայ հոն կախուած ալեւայլ ուսմանց դասախօսութիւններու ժամանակացոյց մը որ հայերէն լեզուի սխալներով լի է, թէև ուսուցիչ մը գրած է զայն, ու հայկաբանութիւն կ'աւանդուի դպրոցին մէջ։ Դպրոցի ուսուցիչը երեք են, վարդապետն՝ հայերէն լեզուի, ուսուցիչ մը՝ թուրքաբանութեան, աշխարհագրութեան և այլնի, իսկ ուրիշ մ'ալ տաճկերէն լեզուի համար։ Ֆրանսերէն ընաւ չ'աւանդուիր։

Իսկ ընթերցատունը փակուած է վերջին դէպքերու պատճառաւ, և անդամներէն ոմանք իրենց տուներ կը կարդան ստացուած թերթեր, մինչ անոնց մեծագոյն մաս կը զրկուի ընթերցումէ։

Սակայն Մանիսայի ազգայիններէն ամէն յոյս բառնալ սխալ է. վասն զի եթէ անոնց մանկաւոյն կրթական վիճակին զգալի զարկ մը տրուի, եթէ արժուն և եռանդուն հովիւ մը՝ ոչ թէ անձնական նկատումներու ու գրգռիչի կրից համար իր հօտը բաժանէ, այլ անձնուիրութեամբ եւ հայրաբար զայն խնամէ, տարակոյս չ'կայ որ մէկ կողմէն չարիքը կը նուազի և միւս կողմէն կը պատրաստուի նոր սերունդ մը՝ աղատ իր հարց մոլութիւններէն։

Արդէն մի քանի պատուաւոր անձեր որոնք բաւական յառաջացած են վաճառականութեան մէջ, պարկեշտ, հանդարտաբարոյ ու բարեպաշտ անհատներ, երբեմն պատրաստուած եւրիտասարդութիւն մը, որ լրջութեան ու հմտութեան կը միացնէ ազգային եռանդ և զգացում, ինչպէս նաև իգական սեռը, որ Հայ կնոջ յատուկ տոկուն արիութեամբ ընտանեկան յարկի պահպան հրեշտակն է շատ տեղ, ցոյց կուտան թէ տեղւոյն Հայեր իրենց համար հայրենակիցներուն պէս բաղաքակրթութեան և յառաջդիմութեան հակամէտ են և ընդունակ։

Հայ կիներն ի Մանիսա կարծես դատապարտուած է և ոչ մի բոպէ անգործ մնալու, վասն զի նա ոչ միայն առունին աշխատութիւններով կը զբաղի, այլ և յաճախ իր ամուսնոյն, կամ հօր, կամ եղբօր աշխատութեանց կայակցի և եթէ այս աշակցութեան եւս հարկ չմնայ՝ իսկոյն գործարանի մը առջեւ կ'անցնի կտաւ գործելու համար։

Մանիսայի թէ՛ հայերու եւ թէ թուրքերու մէջ բաւական թուով ոստայնանկներ կը գտնուին, որոնք կը գործեն ալաճա, գօտի, տեսակ տեսակ կտաւ եւ այլն։ Գործուած ապրանքներ Զմիւռնիա եւ Փոքր Ասիոյ շատ քաղաքներ կը տարուին. մինչեւ իսկ Տրապիզոն ստուար քանակութեամբ կը գնէ անոնցմէ։

Այս ապրանաց գներեր զգալի փոփոխութիւններու կենթարկին. ընդհանրապէս գարնան վերջը կ'իջնան անոնք՝ առեւտրի չգոյութեան պատճառաւ, իսկ աշնան սկիզբը նորէն կը բարձրանան՝ գործեր վերսկսելուն համար։

Թուրք ոստայնանկն ունի դրամագլուխ կամ վարկ պատեհ առթի սպասելու իր կտաւներ ծախելու համար. իսկ հայը չբաւար է, ուստի միշտ սուղ կամ ածան իր բանուածք վաճառելու ստիպուած է շաբթու գլուխ, այն է հինգշաբթի օր, որ տեղւոյն պազարի օրն է։

Ոստայնանկներ դերձանը կը գնեն՝ զայն Իզմիրէն բերող վաճառականներէ և ոչ միայն կտաւագործութեան արհեստը գիտեն, այլ նաև դերձանն ինչ ինչ գոյներու կրնան ներկել։ Ընդհանրապէս գործածուած դերձանը թիւ 20, 22, 24 էֆիրէ է ճերմակ, և թիւ 20 կարմիր նմանապէս էֆիրէ։ Իւրաքանչիւր տարի գրեթէ 1000—1500 հակ ճերմակ դերձան կ'սպառի, և այն ևս Հինգիի ապրանք միայն։ Իսկ կարմիրի սպառման քանակութիւնը ճշդել դժուար է, ըստ որում հետզհետէ նուազման ենթակայ է այն, քանի որ հոս ևս տեղացիք կը ներկեն կարմիրն՝ ալիզարիով, ուրիշ չատ տեղերու պէս։

Ոստայնանկներու դասին չափ և կամ անկէ աւելի կարեւոր տեղ մը կը գրաւեն Մանիսայի հայ հասարակութեան մէջ՝ իրենց թուով՝ ձեռնոցներն որը Հէրմիւսի մէջ կ'երթան ձուկ որսալու և ընդհանրապէս բոլորովեան հովիւ ունին։

Այս երկու դասեր ինչքան ալ ուշեղեան սոյն մասնաւոր զբաղումներ միանգամայն հողագործ են և այգեգործ։

Կան նաև ուրիշ շատ մը արհեստաւորներ, որոնք տեղական պահանջից յատուկ արհեստներով կ'զբաղին և են դերձակ, սափրիչ, ոսկերիչ, կօշկակար ևն ևն։

Վերջապէս արդարութիւն է ըսել թէ՝ ինչքան ստուար մասը տգէտ է և դիւրահաւատ, կը գտնուին նաեւ բանիրուն և օրէնսգէտ ազգայիններ, որոց շնորհիւ անշուշտ ազգային յարաբերութիւններ տեղական կառավարութեան հետ միշտ գոհացուցիչ են։

Վերի Գիւղը բուն քաղքէն քառորդ ժամ հեռու է լերան վրայ. այգիներով ծածկուած բարձրութիւններու շուքին ներքեւ դարվեր ուղի մը քաղքէն կը տանի այն գիւղ, որ պահ մը բոլորովին կ'անհետի ուղեւորին աչէն՝ կրկին երեւան գալու համար իւր ամբողջութեամբ. անշուք բնակարաններու մէջտեղ կը բարձրանայ գմբեթաւոր քարուկիր եկեղեցի մը, որ անոնց բոլորին փարոս մը կուտայ։

Հարաբնակ է այս գիւղ, կամ լաւ ևս ըսել այս արուարձան, քանի որ ամէն տեղացիի գործ քաղքի մէջ է եւ չունի այն առանձին շուկայ, կամ պազար և այլն։

Բայց զարմանալի է որ տեղւոյն Հայերն զգալապէս կը տարբերին քաղքի Հայերէն. ասոնք ընդհանրապէս աշխատասէր են և խնայող։

Իրենց մէջ զարմանալի փափաք մը կայ դրամ շահելու և անով երուսա-

զէմ, Արմաշ, Էջմիածին և այլուր ուխտի երթալու՝ անով տեղով։ Ձկայ տուն՝ ուր մահտեսի մը չգտնուի։

Տեղւոյն եկեղեցին՝ Ս. Լուսաւորիչ անուն, շինուած է 1876 ին՝ Ներկարարեան Արժ. Պետրոս Ծ. վարդապետի ջանից շնորհիւ. գեղեցիկ է այն և բաւական ընդարձակ։ Նախկին եկեղեցւոյ շէնք, որ կառուցուեր է Ռ. Ռ. Ը — 1800 ին, դեռ կը մնայ ի ներքուստ աւերուած՝ քիչ անդին։ Նորին կից է դպրոց մը մէկ սրահէ և քանի մը դասարանէ բաղկացեալ։

Թէ հոս և թէ քաղքի դպրոցի մէջ՝ այբբենարան ընթերցող տղայոց վարժութեան համար պատերու վրայ խոշոր տառերով տախտակներ կան կախուած, բայց այնքան բարձր, որ կարծես աւելի ուսուցիչներուն համար են քան թէ փոքրաքասակ մանուկներու։

Դպրոցի մի պահարանի մէջ պահուած կան եկեղեցւոյ գիրքեր, ասոնց մէջ Յայսմաւուրք մը ձեռագիր որ սկիզբն ու վերջն ունի մագաղաթեայ քանի մը թերթեր, ուր կան օրինակուած Աւետարանի ինչ ինչ մասեր։ Կայ նաեւ յիշատակարան մը, որ կը յայտնէ թէ նոյն յայսմաւուրք Ռ. Ի. Դ. — 1476 ին գրուած է և Տէր Զաքարիա անուն քահանայ մը Ռ. Ռ. Ի. — 1655 ին Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ նուիրեր է։ Յիշատակարանին ստորեւ կայ նշանակուած է թէ Արժ. Ղեւոնդ վարդապետ Փիրզաբէմեան նոյնը ընդօրինակեր է պատուութեան համար։

Յարանի չէ թէ նոյն Յայսմաւուրք ճշդապէս ուր գրուած է եւ ո՞ր տեղի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ նուիրուած է, վասն զի կրնայ ըլլալ որ Վերի գիւղի Հայեր այնպիսի տեղէ մը գաղթած ըլլան հոս, ուր արդէն ևս Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի մը ունեցած լինին։ Թէեւ ըստ ամենայն հաւանականութեանց Մանիսայի հայ գաղթականութիւնը քանի մը դարու գոյութ է, բայց թէ նոյն Յայսմաւուրք եւ թէ ուրիշ գիրքեր անշուշտ պիտի ունենան դեռ ևս յիշատակարաններ, որով տեղւոյն հայ գաղթականութեան անցեալն վրայ աւելի ճշգրիտ եւ որոշ տեղեկութիւններ կրնան ստացուիլ։

Զմիւռնիա, 21 սեպտ.

...

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԴԻՐՄԱՆ ՄԸ ԸՆԴԴԷՄ ՖԻԼՈՔՍԷՔԱՅԻ. Կարեւոր լուր մը կուգայ Աւստրիայէն. ապահով եւ ինքնագրական մը, որ մը գտնուեր է անդ՝ յաջողութեամբ մարտնչելու համար ընդդէմ Ֆիլոքսերային։ Երեք՝ մեծ հոլատէրներ, որոց այդիները կ'սկսէին վնասուիլ ազատաբեր միջատէն աւերումներէն, գիտեր են թէ այն օրթերն օր մօտ է գլխապացորեն տնկուած էր, չէին վարակուած ֆիլոքսերայէն։ Բիչ մը հեռուն ընդհակառակն որթերն զգալապէս կը վնասուէին։ Հետեւաբար ասդին անդին սկսան եգիպտացորեն տնկել, եւ արդիւնքն հրաշալի եղաւ։ Ֆիլոքսէրան սկսաւ անմիջապէս թողուլ վարակեալ որթերը։ Այս իրողութեան պատճառն է ոչ թէ սոսկալի միջատին չնչումը, այլ այն տարօրինակ հարստատութիւնը զոր Ֆիլոքսէրան կուտայ եգիպտացորենին։ Կերեւի թէ եգիպտացորենին հիմն աւելի կարուլ է։ Ուստի եւ եգիպտացորենը—նոսմա՛գ քաւութեան— կուտուի փոխանակ որթին։ Ընդերի է այժմ սոյն նոր դարմանն ի կիր առնուլ բովանդակ Իրուագոյ մէջ ուր եգիպտացորենը դիւրաս կ'ամի, եւ կը խորհինք թէ մեր մշակները կրնան այս փորձը փորձել։

——

ԲԻԴՍՊՈՒՐԿԻ (Մ. Նահանգք) դատարանին առջեւ այս օրահաս տարօրինակ դատ մը կը տեսնուի։ Խեղճ մարդ մը կիրակի օր մը մեռեր է այն պատճառաւ որ, կ'ըսեն իւր բարեկամներն, անհնար եղած է բոլոր քաղաքին մէջ գտնել գինետուն մը որ հմի դաւաթ մը օղի՛ վաճառել։ Վաճառելոյն ընտանիքը դատ բացած է կիրակին սուրբ պահելու Դաշնակցութեան դէմ։

——

Պ. ԺՈՋԷՖ ՎԻՍՄԱՆԴԷՆ, երկրաչափ Վիէննա-Պուտապէշթի երկաթուղեայ գծին, հազուագիւտ արկածի մը զոհ գնացած է Արձակուրդով Դրիէսդէ կը գտնուէր եւ յանախ կ'լոգանար Ծովուն եզրն հաստատուել Լուզորդական վարժարանին լոգարանայ մէջ։ Արդ, նախընթաց հինգշաբթի օր, լոգալով անցաւ դպրոցին շերտափակն և Ծովուն բոցերը գնաց։ Ցանկարժ տեսաւ որ դէպ ինքն կը յառաջանայ սոսկալի թոր ձուկ մը ուսկից չկրցաւ ազատուիլ։ Զուկը —չանձուկ մ'էր— լուզորդին վրայ խոյացաւ կայծակի արագութեամբ, աջ սրունքէն խածաւ դնա, և այնքան կատաղութեամբ և ուժով խածաւ որ անդամը գրեթէ բաժնուեցաւ։ Ի լուր զոհին ազատակոց, մօտը գտնուող ձկնորսները մօտեցան շուտափոյթ, քանեցին Պ. Վիսմանդէն և հիւանդանոց փոխադրեցին։ Երիտասարդին վիճակը չատ ծանր է,

——

ԲԱԴԴԻի ՀՈՂՄԱՀԱՐԸ. Տիկին Բաղդի աշխարհիս վրայ մէկ կնամարիկ հողմահար մ'ունի։ Եւրոպայի բոլոր վհկապետները քանի մը բառ գրած են անդ։ Աւստրիկ այդ թանկագին ձեռագրերէ մի քանին։

Զարը։ Ոչ մէկ բան այնքան կը խաղաղեցնէ որքան ձեր երգը։

Գերմանիոյ կայսրը։ Առ սոխակն ամեն ժամանակաց։

Սուլթան Թագուհին։ Առ Սպանուհին,

Թագուհի մը որ կ'պարծենայ զինքն իւր հպատակաց մէջ ուշենալով։

Վիկտորիա Թագուհին։ Եթէ Լիր թագաւորը ճիգ կը խօսի երբ կ'ըսէ՝ «Անուշ ձայն մը թանկագին ձիրք մ'է կնոջ մը հումար։» զուշ, սիրելիդ իմ Ամերինա, կանանց ամենէն հարուստն էք։

Ամարիոյ կայսրն և Էլիզապէթ թագուհին իրենց ստորագրութիւնը միայն դրած են։

Պելճիոյ թագուհին գրած է Իլ Պ-ղէի առաջին չափերը։

Եւ հողմահարին մէջտեղը կը գտնուին սա բառերը Թագուհիկ երգի, կը սնդիմ ձեռքդ (Թիէս, Նախագահ Ցիրանեան Հանրապետութեան։)

——

ՄԱՏՐԻՏԷՆ ԿԸ ԳՐԷՆ սեպտեմբեր 22 ին թէ արտասովոր ազէտ մ, պատահեր է Պաղէշտինի նահանգին մէջ, Սիէռա-սէլ-Գոտարի ստորոտը։ Առանց կանխագուշակ ոեւէ նշանի, հողն յանկարծ փլեր է երեք քառակուսի բիւրեղգր տարածութեամբ, կուլ տալով տուն, հօտ, արտ և անտառ, և անգունդ մը թողլով հոն ուր բլրակ մը կար։ Ծերունի մը միայ, կորսուած է, զոհ երթալով իւր անձ ուրիշներու։

——

ԲՐԱԿԱՑԻ ԴԱԿՊԼԱՆ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ քանի և չորս տարեկան երիտասարդ մը այս օրերս դնացեր է քաղաքին հիւանդանոցն, յայտարարելով թէ առնչագրութեամբ կուլտ ած է ոտս ժամացոյց մը հանդերձ չղթայով։ Նոյս կարծելին թէ իրենց մ'էր այդ մարդը։ այլ երիտասարդին տուած ստոյգ տեղեկութիւններն և Մրնիսի բժշկական հմտարարանէն յանձնուած վիրաբոյժին համոզեցին բժիշկներու Տարարդն օգտուս 14ին կը գտնուէր Մրնիսի մէկ պանդոկին մէջ, ուր յիմար մը կատակի համար գաղտնի կերպով գաւաթին մէջ նետեց ժամացոյցը զոր կուլ տուաւ։ Մրնիսի հիւանդանոցին մէջ կարելի չլինելով մարմնէն հանել ժամացոյցը, զոհը գնաց ի Բրակա, իւր հայրենի քաղաքը։ Դիպլոյդ կ'ըսէ թէ այս չկայ հիւանդն ազատելու, սրտմտեցաւ բան մը չկրնար ուտել։

——

Ի ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԿ նոր կարգադրութեան մը համեմատ ուրբաթուան է կարի վրայ։ Ռուսի կոնդէր հեռաւեալ դիտողութիւնը կ'ընէ սոյն տարօրինակ օրոնման մասին։ «Աւելի աւելի անճաշ և անհաճոյ բան մը կարելի չէր ստանալ։ տուրք կը դրուի այնպիսի նիւթի մը վրայ որ անհրաժեշտ է ամէն մարդու մանկանց սննդեան համար, մանկանց որ հայրենեաց համար զաւակներ եւ հայրենեաց պաշտպաններ լինելու կը պատրաստուին։ գէթ այդ դժբաղդ արդարներու համար խնայէին կովի կաթը հարկատուութենէ ... խե՛ղճ մանուկներ. մինչեւ իսկ ձեր սննդեան մրակ տարրն ալ տուրքի կենթարկեն։» Սոյն որոշման գործադրութիւնը պիտի սկսի յառաջիկայ հոկտեմբեր ամսոյ առաջին օրէն։

——

Տրամատանութեան զօրութիւնը։

Ուսանող մը կանոնաւորապէս կ'ընդունի այցելութիւնն իւր դերձակին, որ գուսը գոց կը գանէ միշտ նոյն կանոնաւորութեամբ։

—Բայց բացէ՛ք դուռը, կ'ըսէ օր մը պահանջատէրը սրտնեղուելով, լաւ կը տեսնեմ որ ներսն էք, որովհետեւ ձեր փոշիները դուռնէն կախուած են։

Այս դասն աւելորդ չ'անցաւ։ այգուն, կշռիկները ներկուելուն պէս, անմիջապէս ներս կ'ասնուէին։

Դերձակը վերադարձաւ, անխոնջ անձանձիր։ Իւր յուսահատ եւ յամառ բաղխումներն անպատասխանի մնացին։ Այլ այս անգամ ուսանողին համբերութիւնն սպառեցաւ։

—Լա՛ւ կը տեսնէք որ հոս չեմ, գոչեց, քանի որ կոշիներս դուռնէն կախուած չեն։

Այս խօսքին տարամարտութիւնն ապշեցաւ, դերձակն իւր տունը վերադարձաւ։

——

Զորրորդ ատիճանի ճաշարանի մը մէջ, յամախորդն իւր ստակը կը վճարէ։

—Էֆ, մանչո՛ն համար, կը հարցնէ հաշուեցուցակը ներկայացնողը։

—Սակայն կարծեմ ես այդ տեսակ բան չէ կերայ, կը պատասխանէ յամախորդը զարմացեալ դէմքով մը։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԻՒԱՆԴ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

——

Եւրոպայ մասնագէտ բժիշկք փորձառութեամբ կը հաստատեն թէ «Եղեկտրականութիւնն է միմիայն բժշկական դարման անդամալուծութեան, նա է որ ունի իրրեւ դեղ իրական արժէք ջղային ցաւոց. ու կը բուժէ նաեւ տկարութիւն ջղաց եւ մարսողական գործարանաց, յոգնացաք, քամի շրջող, պնդութիւն, պակասութիւն կաթի, ջերմ, անկանոն ամսահոսումն, անզօրութիւն մանկաբերութեան, արատբերում աղեաց, անկարողութիւն» ևն։

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ հրատարակած էր թէ իւր ուսումնասիրած եղեկտրական գրութեամբ կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւններն, ո՛չ թէ միայն չափահաս, այլ նորածին տղայոց ալ գործածուած է առանց ցաւի. իրեն դիմողներ միշտ գոհ եղած են իւր գրութենէն։

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ կը գտնուի միշտ մինչեւ կէսօր Գում-գարա, Զիթիթ-Կէլինէր ճամբէսի, թիւ 34 բընակարանն։ աւուրան օր կէս օրէ վերջ, Պազէ-գարու, Իքի-գարուլու գեղարանն ուր՝ ըստ սովորութեան հիւանդ դարմանելէն ի զատ եղեկտրական գործողութիւններ ալ կը կատարէ։ Ամէն երեքշաբթի կէս օրէ վերջ աղքատները ձրի կը դարմանէ։

1059 12—25

ՏՕՔԹԷՕՐ ՁՕՀՐԱՊ

Բիւրեղ Շիշլիի գաղութական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վարիմ ներքին բժշկի Լիոնի եւ Սէնդ Էդիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ա. կանջի, Կոնոլդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ալէքտրական դարմանաց, այցելութիւնք կընդունի առաւօտներն (ժամ 10էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի թիւ 73, և կէս օրէն վերջ ի Մուժալալ Պահնէ գաղու Մէրհամէթեան գեղարանն թիւ 13։

1175 3—39

ՀԱՅ ՄԱՍԱՎԱՃԱՌ

Ի ԲԵՐԱ

Հայազգի մասվաճառ Սրբմաքէշ Պ. Կոմիտաս ազակցութեամբ կէտիկ փաշա և Գումգարուի Հայ մասվաճառ Կ. և Զ. Պէշիրեան եղբարց, այս անգամ մասվաճառանոց մը հաստատած է ի Բերա, Մեծ փողոց, Ազա Ճամիի ճիշդ դէմը, ուր թարմ և ընտիր էքզէրճէ կը վաճառէ գիւրամատչելի գներով։

Պ. Կոմիտաս հրաւէր կը կարդայ ազգանոց՝ փոխանակ օտարի դիմելու՝ իւր խանութէն գնել իրենց տան համար պէտք եղած մասը։ Մինանգամ փորձելով, պիտի տեսնեն թէ յիշեալ մասվաճառը լիովին կը գոհացնէ զիրենք թարմ, ընտիր և ածան մաս վաճառելով։

1169 6—10

ՏՕՔԹԷՕՐ ՏԻՐԱՆ ԲԱԲԱՄԱՃԻ մասնագէտ մանկարարձ, պատիւ ունի ծանուցանել իւր Արգոյ յանախորդաց թէ՝ իւր բնակութիւնն այս անգամ փոխադրած է Իրերա, Ապանօզ փողոց, թիւ 6, ուր պատրաստ է իրեն դիմող հիւանդները դարմանել ամեն օր, յետ միջօրէի, ժամ 8-11 բան տանկաց։ 1112 13—20

ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԵՂ ՄԸ

ՎԱՆ ՍԱՖԲԷՅԻ. յօգտակարի՝ մէջքի ցաւի՝ թիւի և ոտքի սրդրներու միակ դարման, որոյ օգտակարութեանը կը վկայեն հազարաւոր անձինք որը գործածած են զայն. կը ծախուի մեծ և փոքր քանակութեամբ, Պոլիս՝ մանմուտ փաշայի վերն, Եարբա՛խանի դէմ՝ սենանոր և ջրավաճառ Սէմերճեան եղբարց խանութը՝ թիւ 206։

1109 11—26

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Միւթէգարրիպ իւլ Հուլլ օլան մէվսիմի շնթատա սաաբիրի նէղամիրէի ճէնապը շահանէ գարագոլ նէօպէթճիլերինէ էքսա իթթիրիմէք իւզրէ էլպիսէ անպարը իչուն ըլուզմի օլուպ տա թալէպ օլունուր իսէ արընմագ շարթը իլէ մէ իթթիսադ օլունան նուզմունէսինէ թէվֆիգէն անպարտան վիրիլէճէք եաղմուրլրգ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւղ պիր սէնէսի մարտընտան սէնէի մէրգուսէ չուպաթընիհայէթինէ գատար պիր սէնէ զարֆընտա պէտէլի խթիֆա օլունմամըշ իւմէրա վէ զապրթանը ասկերիյէ թալինաթ բուսուլարը թարիխը իլանտան եթիպարէն իւչ այ նիհայէթինէ գատար լէպազիմաթը ումումիյէ տաբրէսինին իբինճի շիւպէսինէ իպրաղ վէ եթա իտիլէրեբ, պէտէլինէ մուգապիլ նիղամիյէ խազինէխնտէն սուրէթ խթիհսալ իտիլմիշ վէ միւտոտեթը մէզքուրբէ զարֆընտա կէօթիւրիւլմէտիկի սուրէթտէ գատարը գաբատըլարադ սալը խազինէ իտիլէճէկի իլան օլունուր։

22 իլուլ 1887 — 1209
Նօ. 15 — 3—3

ՀԱՆԳԱՍՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒՈՒԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE։— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեզուի և փայծաղի խըրթու�ն, ներքին գործարանաց խցումնք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL։— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS։— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալբիմինիւրի)։

HAUTERIVE։— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել միայն քաքսիլին վրայ։

Պոլսոյ ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆՃ

24, Բէրլէմպէ պուլ., Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պնդէ, ձուլածոյ և թափուած երկաթէ)
ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՁՄԻՆԷՆԵՐ
ԲԷԳԴԱԼՈՎ ՏԱՐՑՈՒ ՎԱՌՕՐԱՆՆԵՐ
Քրիստոֆլէ ոսկերչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ
ՊԱՐՏԷԶԻ ԿԱՀԵՐ

Ձրհանք Հրշէջ դիւրատար մեքենայներ | Ոռոգութեան Գործիներ Աւազանի շատրուաններ

ԵՐԿԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑՔ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ
ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ
ՇԻՆՈՒԱՏԱՆԻՔԻՔ
Ամէն տեսակ գործիքներ

Տատամոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

Սառուցի գործիքներ — Սառցամաններ, Սառուցեայ ըմպելեաց գործիքներ, Գինեվաճառներու մասուրներ | Տուշ — Լոգարան, Լաւապօ, Ծորակներ — Խցաքիր մեքենայ

32, Մահմուտիյէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆՃ

676

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՐՑՈՒՈՑՔԻՆ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կապային. ամենազգուշ դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամէն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԲՈԼՈՐ ԶՈՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ.

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոլվ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՐԻԴի, Առա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

ՄԱՍ
ՇՈՒՇԵՆԱՅԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼԻԼԷՔՈՒԼ և ՄԷՆԷՔԷՐԿԱՆ գլխ. քանաք
ԼՈՔԵՆԱՏ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Քանոքուս	4200	Ոգիրաք	3000
Ֆերրա	4000	Օասրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէլոսգրիս	3250	Ռէրա	300
Թիրա	3250	Լօգիս	800
Մակասա	3250	Օրինա	800
Մարիոթիս	3250	Սէսիլ	700

Բէրա չոգենաւը, նաւապետ Ֆօրիտրը, ամսոյս դէպի 13ին Լիվրուէլն աստ կը-պասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄԱՍ և ԸՆԿ
Ն. 1, Ճէյմս Ստրիտ, Լիվրուէլ

641

Ա. բաօնաէր — Ս. ՅՈՒՄԱՏԵԱՆ

ՅՈՒԱՏԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԵՑ

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ
ԱՌԱՆՁՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանքոց 2000 արժէքներու բաժանել

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

ԿԵՂԵՐՈՆԱՏԵՂԻ 116, Հրապարակ Լաֆայէդ. Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Պ. լը Բէոժան տը Մոնզոյ (Ֆէլիքս), ասպետ Պատուոյ Լեգէոնի, նախկին հրեսփոխան Պ. Պ. ուէ (Լէոն) Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկերակցութիւն, սեղանաւորք)

Դիւմբերէ 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օսման (Վիկտոր) Պ. Պէրիէ (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մոռիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն է առաւելութիւններն են. Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Փոքր դրամ ունեցողներու տալ ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գուէտի Ֆոնտիէին պարտատէրերց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թրոյլ տալով գնողին որ դեռ բոլոր սակը չը վճարած մնացեալի վճարմանութեան և ստանալ տոկոսներն. միանգամայն ամէն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացուցրոյ դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն։—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿՆԵՐ խնայողական մնուկներու ամենէն հանմարտերն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հատնելու դիւրակրութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿը խնայողին կառաջարկէ երկու միաչեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանին յուսացածէն վեր է. 1886ին ուներ աւելի քան 96 000 յանձնորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պէտիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչոյ յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէքթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի թուղթիոյ հատուցմանը համար ընդհանուր գործակալ։

Ց. ԳՈՒՑՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրալեան եւ ընկ. գործակատարք յիսկիր եւ չրջակայքը Բասամ Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Ց. Պ. Քարեոնեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իբէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Մարիսեան, գործակատար Լիմասոլի, Խբէլէ. Պ. Ց. Նաճարեան, գործակատար ի Աէլիսսու. Պ. Ամբատ Գաբրիէեան, գործակատար Յաֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրեան, գործակատար ի Ապարիա. Պ. Պ. Կ. Պոյաճեան և Ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն։ 748

ԵՐԿԱԹԻ ԲԷԷԴՈՆԱՏ
ՌՈՊԷՆԻ
ԲՈՒՆ ԵՐԿԱԹԱԽՈՒՆ ՋՈՒՐ ԴԻՐԱՄԱՐԵԼԻ

Որ յառաջ կուգայ մսին մնացիչ տարրին եւ երկաթին բաղադրութենէն։ Շատ զօրեղ ախորժաբեր դեղ մ'է, եւ գերազանցապէս կազդուրիչ։

Բէքիրանա պը Ֆէոն, կերակրոց հետ խառնուելով, չտարրալուծուիր, ինչպէս կը լինին մ'էս երկաթախառն պատրաստութիւնները։

Ո՛չ պնդութիւն, ո՛չ ալ լուծում կը պատճառէ և որովհետեւ մարսուելու համար մեծ աշխատութեան պէտք չունի, երբէք ստամոքսի ծանրութիւն չպատճառեր։

ԲԷԷԴՈՆԱՏ ՏԸ ՖԷՌԸ
կը տրուի կաթիլ առ կաթիլ։

Մէկ անգամուն 10էն 20 կաթիլ խրքանչիւր ճաշի առեն, ոնէ է հեղուկի կամ կերակուրի մէջ։

Ընդհանուր կերակրոնատեղին է Դեղագործական մթերանոցը, Մեծ փողոց Գալաթիոյ, 35, կայսրան Պէյիքթաշի թրամուէյին։ Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն լաւ դեղարանաց մէջ։ 13—26

978

ԱՊԱՀՎԱԴՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՓ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՑՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Պ. Ռիլիթոլ, Ուիլիթոլ խան Պահչէ-գարու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէքպանի փողոց Իզզէթ բայ խան թիւ 6։ 686

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
Ա.ՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
ԸՆԴ 4Զ ԱՆՔԼԷ, Կ. Պոլսոյ Լ Օսմանլի

ԹՈՎ ՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալզանս	2,000	Լէբանան	4,500
Ալզանս	3,000	Մարսէլիա	4,300
Անգլիա	1,300	Մարսալիա	2,500
Արկս	3,500	Միլս	2,000
Գասանս	2,200	Նէրս	2,000
Գօրտոնիս	2,000	Օթէլլս	5,000
Զրալվ	2,600	Օդիսեաս	3,000
Գէլիս	2,500	Օդրանգ	4,500
Գալիս	2,100	Օգդս	2,000
Գանդ	2,000	Բասքիլ	1,200
Գօմ	2,700	Բալերմ	3,200
Էմս	2,500	Բագեր	1,700
Տօմիս	1,800	Գրեգ	2,800
Էրսաք	2,600	Լիմիթ	1,400
Տրագ	2,600	Լիսալս	3,200
Ֆալքան	800	Բալս	3,000
Ֆիս	1,700	Օսմանս	5,500
Ֆլամինկ	1,600	Սէվէս	3,500
Կարլէս	5,500	Սալերնս	4,000
Կիգանս	2,200	Սաքիս	2,000
Կօզս	1,800	Սիլէտ	2,000
Կրանս	2,200	Տրէնգ	4,300
Հանկ		Թասոս	1,200
Հերս	2,000	Թ. Ուիլսէ	3,000
Հիսալիս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպերտ	1,200	Թօլէս	2,800
Ձիս	2,300	Քանիս	3,600
Քէլս	2,000	Եէսոս	1600
Քէլս	2,200	Զէպրա	3,000
Լէս	2,000	Զէրս	41,0

Ապահովագրութեան համար ամէն պարտաւորութիւններու համար դիմել առ
Ամերիկի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻԹՕ
Գործակալ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միսէթ խան Ղալաթիա

551

ՖՐԼԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ա.ՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
Դիր Կանոնաւորապէս նը բանի Լէյլէ-ալ և Աբեւելեան գլխ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալմերիան	2500	Ֆալմնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Ա.Թէնեան	2500	Իսպերիան	5500
Ավոդիան	3700	Իսպերեան	5500
Գավարեան	6000	Իսդրիան	5500
Գուլֆարեան	6000	Լէսվիան	2200
Գաթիէեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիսվան	800
Ցուրոյ	700	Օլորթոյ	700
Էմիրէզէ	3700	Թեբոիան	3800
Ֆաղիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ապահովագրեալս համար ամէն գիւրութիւն
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՖՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Էյլանտ և ընկ.
Գործակալներն.
Լիվրուլ
Գործակալներն.
Կ. Պոլիս, Իստուսրա Լաֆոնդէն.
Ճիսարլադար, Պ. Պ. Քարվիր Եղբարք
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վասման և ընկ.
Մալդա, Ռ. Քամիլերի.
Ներա, Ս. Վօքող օրուլս Որդիք և ընկ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդալ և ընկ.
546

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ԱՐԻՒՆԵՐՈՒԹԵԱՆ
ՄԱԳԲՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ. ՏՐ. ՈՒԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. Ֆոն Լանրը, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. Ֆոն Վալենթան, բրոֆ. Շվանցինինը ի Պերլին, բրոֆ. Ֆոն Սթրանզոնի ի Վիրցպուրգ, բրոֆ. Ֆոն Նիէմայէրամ ի Միւնխեն և ն.

Այս վերջինը կը գրէ թեմ, իւր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Ինդրեմ տեղեկութիւն տուէք թեմ թէ ո՞ր դիմաց եմ այս սքանչելի դեղէն գնելու համար»։

Վիէննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1883)։

Տր. Ու�՝մանի Մ-ութդրմանը արժանի է մեծ բժշկաց բազմութիւն յանձնարարութեանց։

Այս Մարդասիրական միակ արդիւնն դեղն է ընդդէմ Փթիսիսին։

Մէկ մանտոցի պարունակութեամբ դեղ եթէ ներքսարկեն արդիւնքն մէջ, անմիջապէս արտաքնոց կ'երթայ։ Եթէ ազդեցութիւնը չատ ցրտիկ դարձաւ է, կարելի է խառնել հայ կամ ին չատ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս եղէ փորը։

Մանտանց համար ցրտանոն Մաքրողներ կը գտնէ սովորաբար։

Մանտանց վասնզ ստորագրանցին առաջին բաղադրութեան գործածելն է օրն երկու անգամ նստիլ փորը։

Արիւնարբութեան Ա.ր.ան մէջ կը խոտեն թիչ մը բաղարկ որ թարթառած լիմի ջրախառն Մարդոյ կանի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ)։

Համաճարակ հիւանդութեանց, Թիֆոի, Բոլերայի ելն ատեն, մարդ զգուշանալու է ներքին դեղերէ։ Եթէ փորն օրը երկու անգամ ելնէ, լուսապոյն դարմանն է ժամանակ չտալու հարար միջոցներուն որ ծառային։

Սարսափ հիւանդութեան. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճարչ լեսոյ։

Բոլոր տպագրական պարագրեալ դէպ, կամ-ուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խլիր, չիշեղութիւն, փորին անմիջապէս ելնելը մեծ օգուտ կ'ընէ։ Շատ առատ ճարչ մը յետոյ մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և չատ անգամ վատնդաւոր անմարսութեան մը առաջը կ'մնայ։ Ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մի՛ մոռնար այս հանդիստ դեղն։

Նա որ գիտէ մարդկական ներքին դեղերու չատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնելով յառաջ եկած ազիտաբեր արդիւնքները, ինչպէս են ընդարմացում մեծ գեանց, սնդիրելն, արիւներարութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս նոր դեղն, որ տարեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.
1 ամբողջ չիշ 1 մէճիտիէ
1/2 չիշ 1/2 »
1/4 » 1/4 »
Գրեթէ 1/2 մէճիտիէ

Գործածարանին նշանն է գրեթէ մը և անունն էգիպէդներուն և չիշերուն վրայ։

ՏՐ. ՈՒԱԴՄԱՆՆ
Մասնագէտ որովայնի խոթութեան. և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Նէմիտէի, յԱգրիանուպոլիս։—ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գասարոբլեանի դեղարանն, Քարաքէյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Գալաթիոյ, 35, Կայսրան Պէյիքթաշի Թրամուէյից։

Մաս. Մաէգրիխի դատարանն 3000 Ֆրանքի տուգանաց և դատին ծախսեց դատապարտեց Պրոխնսան և Գոնդանդիէն խմագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելնուն համար։ Պուալը-Տիւբի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը։ 12 մայիս 1885)։ 979

L'AVENIR DES FAMILLES ԼԱՎԸՆԹՈՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՑ

Ապահովագրական Փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոյ վերաբերութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միշիֆիօ տը Պէլէոն ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռերիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխը 53 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ յայսոր եղած վճարումնը են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԷՆ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՆ, նախկին անօրէն, հիմնագիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖԻՆ, նախկին շահագրգիռ ընկերակից ի Լիոն.
ՊՈՍ, հասարակաց ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասարակաց ի Լիոն. ԺԻՆԷՆ, ի Լիոն Մ. ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՆ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր անօրէն։

ԼԱՎԸՆԹՈՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ, ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացումմ՝ ունենցած է իւր նպատակն է որոշեալ պայմանագրի մէջ վերակազմել դրամագլուխ, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ ի փոխարէն միայ վճարի մը և թէ ամսական հաստատ վճարներու (կարելի է տարբերութիւ ամսական մինչեւ մէկ փրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունենք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարումնը կը կատարուին միմակահանութեամբ, որը երբեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական ամենայն գործողութեամբ զրոս ամէն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պետք չէ շփոթել վիճակահանութենց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մտ, ընդհանուրն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերութեանս գործառնութիւնը բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոյ ապահովագրութիւն, կորուստոյ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գրկավճարք փոխառութենց և Հարստարարութենց և Վատառուսանութեան մէջ գործածուած դրամագլխոյ, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնուսկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կապմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս գործունքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակաւներ որոց վճարումնը տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամէնքն ալ հեռացնեն կը մնանայցին ամէն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժիմ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթղթի մը, որք կը մնանայցին ամէն վիճակահանութենց և պարգեւներու, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տարիներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3. 1000 ֆրանքի, հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով։

Դան. Անդեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և Ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վերջարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'ամէն մինչեւ վճարման օրը։

Դան. Կը մնայ միայն ի վաղել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ։

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գուէստի Ֆոնտիէին, կամ 1871ի Վիլ տը Բոռնին, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնտիէռ մը 500 ֆրանքոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանանցի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի։

Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի։

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնտիռ կամ Գոմիշեալ Օպլիկասիոնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իսգուէլբա Օպլիկասիոնի մը (Գրեթի Ֆոնտիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբ։—Բռնիներն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վասնցի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամէն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բռնիները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԱՎԸՆԹՈՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւապէս կը գործէ ընդ հսկողութիւնս պետութեան։ Հեռի լինելով շահագիտման կամ սուեւտարական ոչ և է գործէ, ոչ և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամն ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու Համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութենց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութենց և բժշկորդագրութեան համար դիմել առ. Պետրոս էֆ. Ամպարեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, թիւ 40, Պահչէ-գարու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն աեսակ ապրանք, դրամագրաք և այլն, չոգենաւով եւ առագաստաւոր ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

791

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 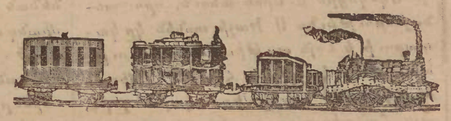 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻԻՋԻԿ—ՋԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տեսութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻՋԻԿ—ՋԷՔՄԷՃԷ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.